

Geel Antwerpseweg 66

Archeologienota: Verslag van Resultaten

Rapport Nr. 2025-937A

Titel

Archeologienota Geel, Antwerpseweg 66: Verslag van Resultaten

Auteur(s)

Celine de Ruiter

Erkende archeoloog

2019/00002 INDAR BV

2024/00014 Celine de Ruiter

Projectnummer INDAR

2025-937

Projectnummer Onroerend Erfgoed

2025L35

Plaats en datum

Beerse, 17/12/2025

Voorblad

Referentie kaart Beerse 1939: Cartesius.

INHOUDSOPGAVE

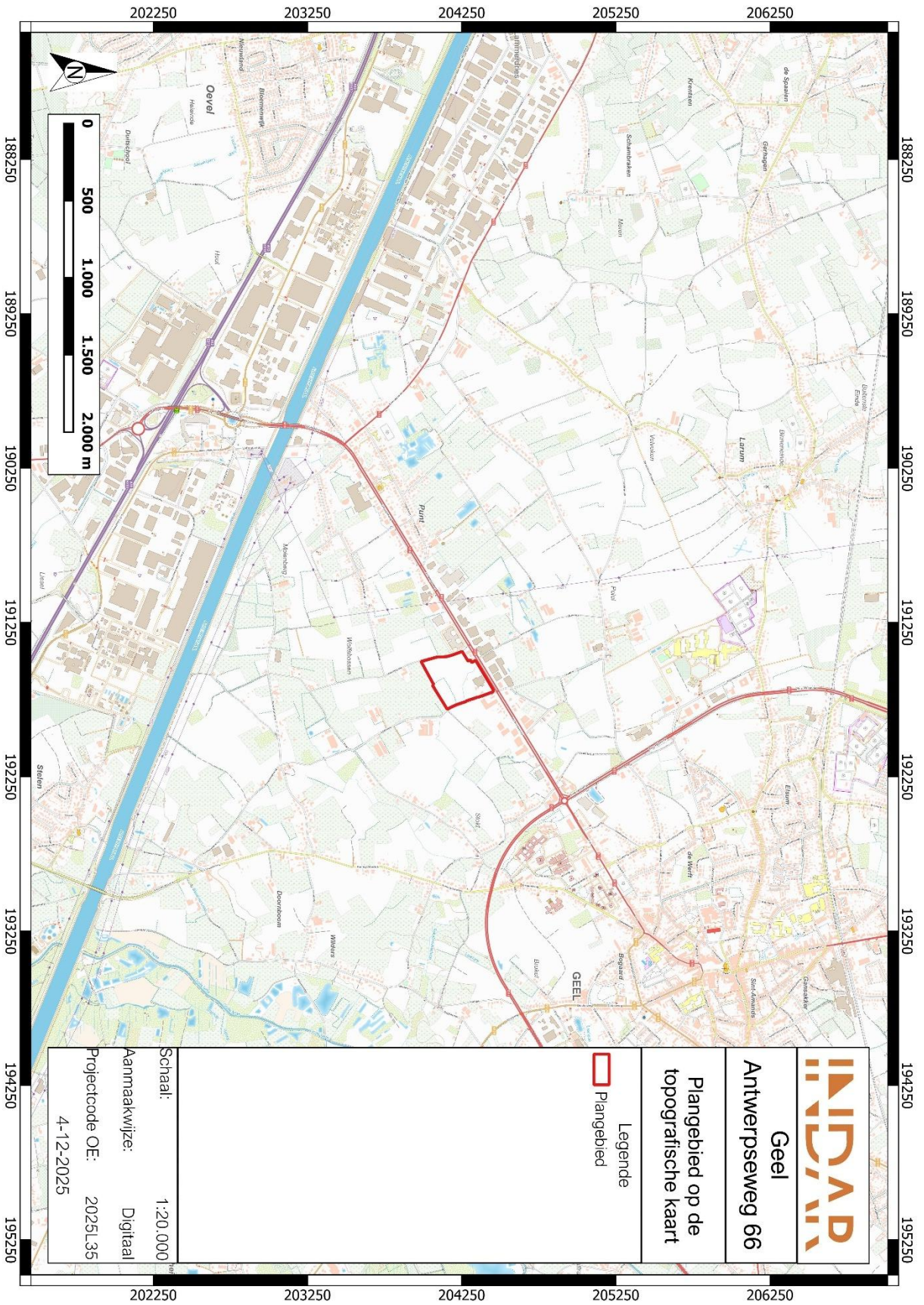
1.	Bureauonderzoek	3
1.1.	Beschrijvend gedeelte	3
1.1.1.	Administratieve gegevens	3
1.1.2.	Onderzoeksopdracht	6
1.1.3.	Juridisch kader	6
1.1.4.	Randvoorwaarden	7
1.2.	Werkwijze en strategie	7
1.3.	Aanleiding	8
1.3.1.	Huidige situatie en gekende verstoringen	8
1.3.2.	Geplande werken en bodemingrepen	11
1.4.	Assessmentrapport	15
1.4.1.	Topografische situering	15
1.4.2.	Landschappelijke en hydrografische situering	15
1.4.3.	Geologische situering	19
1.4.4.	Bodemkundige situering	19
1.4.5.	Historische bronnen	26
1.4.6.	Cartografische bronnen	27
1.4.7.	Archeologisch bronnen	35
1.5.	Besluit	41
1.5.1.	Beantwoording onderzoeksvragen	41
1.5.2.	Archeologische verwachting	42
1.5.3.	Potentieel op kennisvermeerdering	43
1.5.4.	Afweging noodzaak verder vooronderzoek	43
1.5.5.	Samenvatting	45
2.	Lijst met figuren	47
3.	Lijst met tabellen	47
4.	Bibliografie	48
5.	Bijlagen	50

I. BUREAUONDERZOEK

1.1. Beschrijvend gedeelte

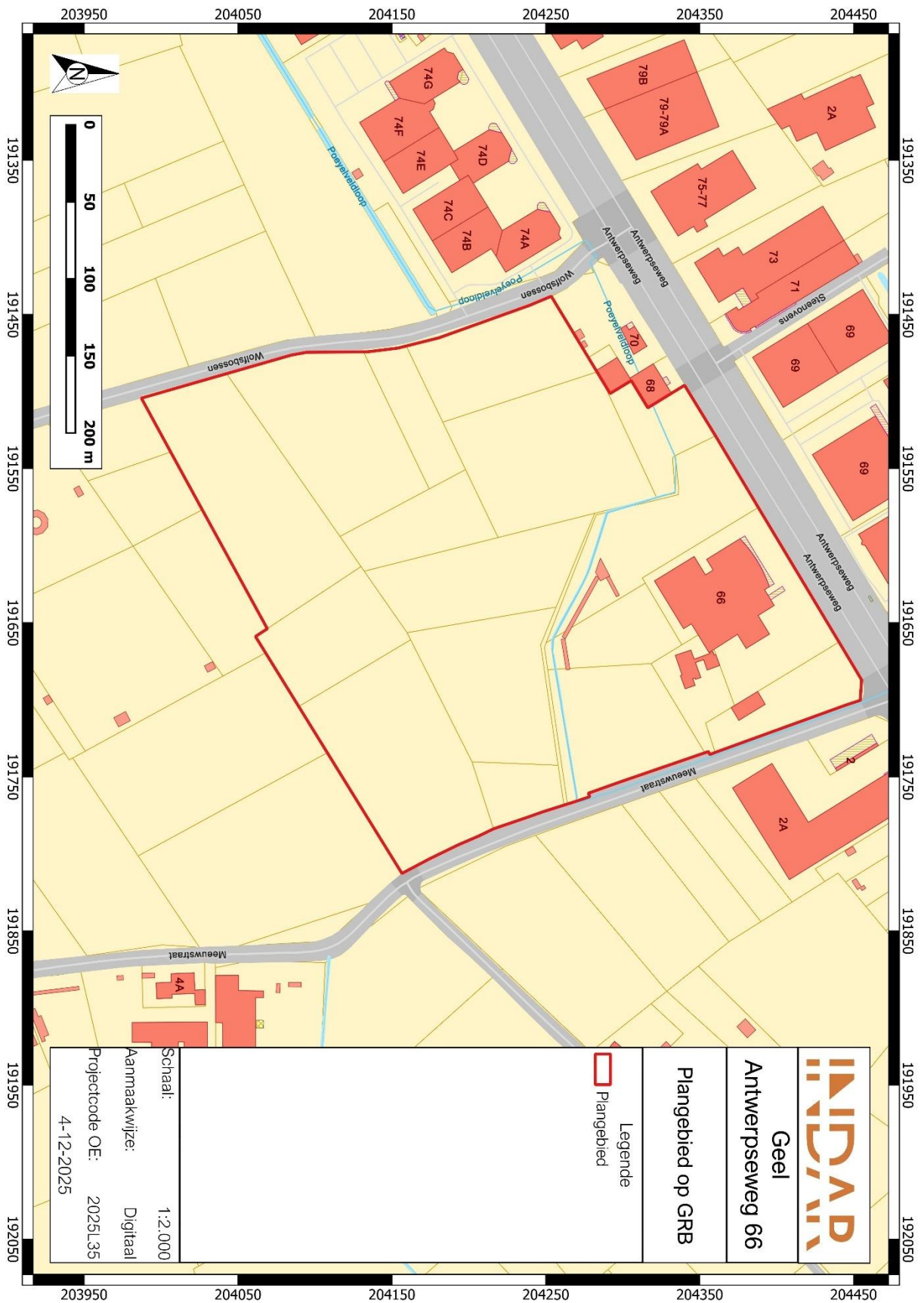
1.1.1. Administratieve gegevens

Projectcode INDAR		2025-937
Projectcode Onroerend Erfgoed		2025L35
Locatie	Provincie	Antwerpen
	Gemeente	Geel
	Straat	Antwerpseweg
Kadastrale gegevens	Gemeente	Geel
	Afdeling	3
	Sectie	L
	Percelen	221x, 226b, 227b,228b, 229d, 229 ^e , 222c2, 224c, 225a, 230c, 231, 232a, 232b, 233, 234,235, 236a, 237a
Coördinaten	X-min, Y-min	191413, 203987
	X-max, Y-max	191812, 204455
Oppervlakte plangebied		Ca. 101.073 m ²
Oppervlakte bodemingreep		Ca. 42.374 m ²
Erkend Archeoloog		2019/00002 INDAR BV

Figuur 1: Plangebied op topografische kaart¹

¹ AGIV 2025a

Figuur 2: Plangebied op kadastrakaart (GRB)²

² AGIV 2025d

1.1.2. Onderzoeksopdracht

De aanleiding van het bureauonderzoek vormt de geplande bouw van een Ford garage langsheen de Antwerpseweg te Geel. Dit bureauonderzoek is de eerste stap in het archeologisch vooronderzoek met het oog op het bekomen van een in akte genomen archeologienota in het kader van het Onroerendergoeddecreet (decreet van de Vlaamse Regering 12 juli 2013) en het Onroerendergoedbesluit van de Vlaamse Regering van 16 mei 2014.

Hierbij wordt een archeologische verwachting opgesteld voor het plangebied. Deze verwachting wordt tezamen met de geplande bodemingrepen bestudeerd. Op basis hiervan wordt beoordeeld of eventuele archeologische waarden verstoord worden én of dat er een potentiële kenniswinst te behalen is bij verdere onderzoeken binnen het plangebied. Het uiteindelijke doel is het formuleren van een advies hoe deze mogelijke archeologische waarden beschermd of onderzocht dienen te worden, of dat het plangebied kan worden vrijgegeven. Dit advies is bindend van zodra er akte is genomen van de archeologienota door het Agentschap Onroerend Erfgoed.

Om een gedegen advies op te stellen dienen minimaal volgende onderzoeksvragen beantwoord te worden:

- Wat zijn de gekende archeologische en historische gegevens en welke aanwijzingen bevatten de bestaande bronnen over het archeologische potentieel van het terrein?
- Zijn er gegevens gekend dat de bodem (deels) verstoord is?
- Wat is de impact van de geplande werken?
- Is er via archeologisch onderzoek of waarnemingen op aanpalende of nabijgelegen percelen reeds info beschikbaar over de dikte en de opbouw van het aanwezige bodemarchief?
- Is er een archeologische site aanwezig? Zo ja, wat zijn de karakteristieken en de bewaringstoestand ervan? Wat is de relatie met het landschap? Welke waarde heeft de site?
- Wat is de te volgen strategie tijdens een eventueel verder onderzoek en welke bijkomende onderzoeksvragen moeten daarbij beantwoord worden?

1.1.3. Juridisch kader

In het kader van het Onroerendergoeddecreet (decreet van de Vlaamse Regering 12 juli 2013) en het Onroerendergoedbesluit van de Vlaamse Regering van 16 mei 2014, is de eigenaar en gebruiker van gronden waarop zich archeologische waarden bevinden verplicht deze waarden te behoeden en te beschermen voor beschadiging en vernieling. In het licht van de bestaande wetgeving heeft de opdrachtgever beslist eventuele belangrijke archeologische waarden te onderzoeken voorafgaand aan de werken. Dit kan door behoud in situ, als de waarden ingepast kunnen worden in de plannen, of ex situ, wanneer de waarden onomkeerbaar vernietigd worden.

Onderdeel van de archeologienota is dat er mogelijkheden gezocht worden om in situ behoud te bewerkstelligen en, indien dit niet kan, er aanbevelingen worden geformuleerd voor vervolgonderzoek. Om vast te stellen of bij werkzaamheden archeologische waarden zullen vernietigd worden, is een archeologisch onderzoek nodig. Er wordt een bureauonderzoek uitgevoerd. Op basis van bekende gegevens van bodemkaarten, uit cartografische en andere

historische bronnen en eventueel voorgaand onderzoek in de directe omgeving van het projectgebied wordt een inschatting gemaakt van het archeologisch potentieel van het projectgebied. Indien uit deze desktopanalyse blijkt dat er een kans is op het aantreffen van archeologische waarden binnen het projectgebied, zal de bodem onderzocht worden op gaafheid van het bodemprofiel en de aanwezigheid van archeologische indicatoren.

Deze archeologienota dient in akte genomen te worden door het agentschap Onroerend Erfgoed en vervolgens bij de aanvraag gevoegd te worden. Van zodra de archeologienota in akte genomen is, is deze bindend.

Binnen het plangebied wordt een nieuwe Ford showroom en garage gerealiseerd. Hierbij bedraagt de totale oppervlakte van het plangebied 100.909 m² en bedraagt de bodemingreep 38.575 m². Het plangebied is niet gelegen in een beschermde archeologische site of gebied waar geen archeologische waarden te verwachten zijn.³

De totale oppervlakte van het plangebied bedraagt 5.000m² of meer. Hierdoor dient, volgens het Onroerenderfgoeddecreet van 12 juli 2013, een archeologienota te worden toegevoegd aan de omgevingsvergunning voor stedenbouwkundige handelingen.

1.1.4. Randvoorwaarden

Niet van toepassing.

1.2. Werkwijze en strategie

Hierbij wordt een archeologische verwachting opgesteld voor het plangebied. Deze verwachting wordt tezamen met de geplande bodemingrepen bestudeerd. Op basis hiervan wordt beoordeeld of eventuele archeologische waarden verstoord worden én of dat er een potentiële kenniswinst te behalen is bij verdere onderzoeken binnen het plangebied. Het uiteindelijke doel is het formuleren van een advies hoe deze mogelijke archeologische waarden beschermd of onderzocht dienen te worden, of dat het plangebied kan worden vrijgegeven.

Informatie over de geplande werken werd aangeleverd door de initiatiefnemer om een zo duidelijk mogelijk zicht te krijgen van de geplande werken en hun impact.

Om een beeld te kunnen creëren van de fysisch-geografische situatie en landschappelijke ligging, is er beroep gedaan op de gekende geografische, geologische en bodemkundige bronnen.

- GRB/kadasterkaart
- Topografische kaart
- Orthofoto
- Tertiairgeologische kaart

³ AGENTSCHAP ONROEREND ERFGOED 2017

- Quartairgeologische kaart
- Bodemkaart

Vervolgens wordt een historische en archeologische analyse van het plangebied uitgevoerd. Hierbij worden zowel archeologische als historische vakliteratuur en het beschikbare historische en archeologische kaartmateriaal geraadpleegd. Dit historisch kaartmateriaal kan een beeld geven van de evolutie van het landgebruik in en in de omgeving van het plangebied. Naast de gangbare historische kaarten is ook Cartesius geraadpleegd.⁴

Volgend archeologisch en historisch kaartmateriaal werd geconsulteerd:

- CAI-kaart
- Ferrariskaart
- Atlas der Buurtwegen
- Vandermaelenkaart

Het kaartmateriaal in deze archeologienota werd opgesteld met QGIS, dit is een vrij en open source geografisch informatiesysteem.

Er werden geen externe specialisten betrokken bij dit onderzoek en geen wetenschappelijke advisering ingewonnen bij derden.

1.3. Aanleiding

1.3.1. Huidige situatie en gekende verstoringen

Binnen het plangebied is een Ford showroom en garage aanwezig, welke gelegen is aan de Antwerpseweg. Het gebouw samen met de bestaande verharding neemt op dit moment een oppervlakte in van ca. 23.994 m². Bij de verharding wordt een verstoring van de bodem verwacht tot een diepte van ca. 50 cm onder het maaiveld. Het gebouw is enkel onderkelderd in een bijgebouw aan de achterzijde van de showroom/garage. Het is onbekend in hoeverre deze kelder de bodem heeft verstoord. Het is tevens onbekend tot hoever de rest van het gebouw gefundeerd is. Hierbij kan een minimale diepte van 80 cm onder het maaiveld verwacht worden.

Ten zuidoosten van de showroom/garage is een oppervlakte van ca. 5.011 m², waarbij een wadi is gegraven in het verleden. Dit deel bestaat verder geheel uit gras. Op de orthofoto is te zien dat hier ook auto's worden geparkeerd.

Rondom het gebouw en de hierboven beschreven groenzone loopt de Poeyelveldloop, een smalle beek welke richting de naast gelegen gebouwen nummer 68 en 70 (ten noordwesten van het plangebied) loopt.

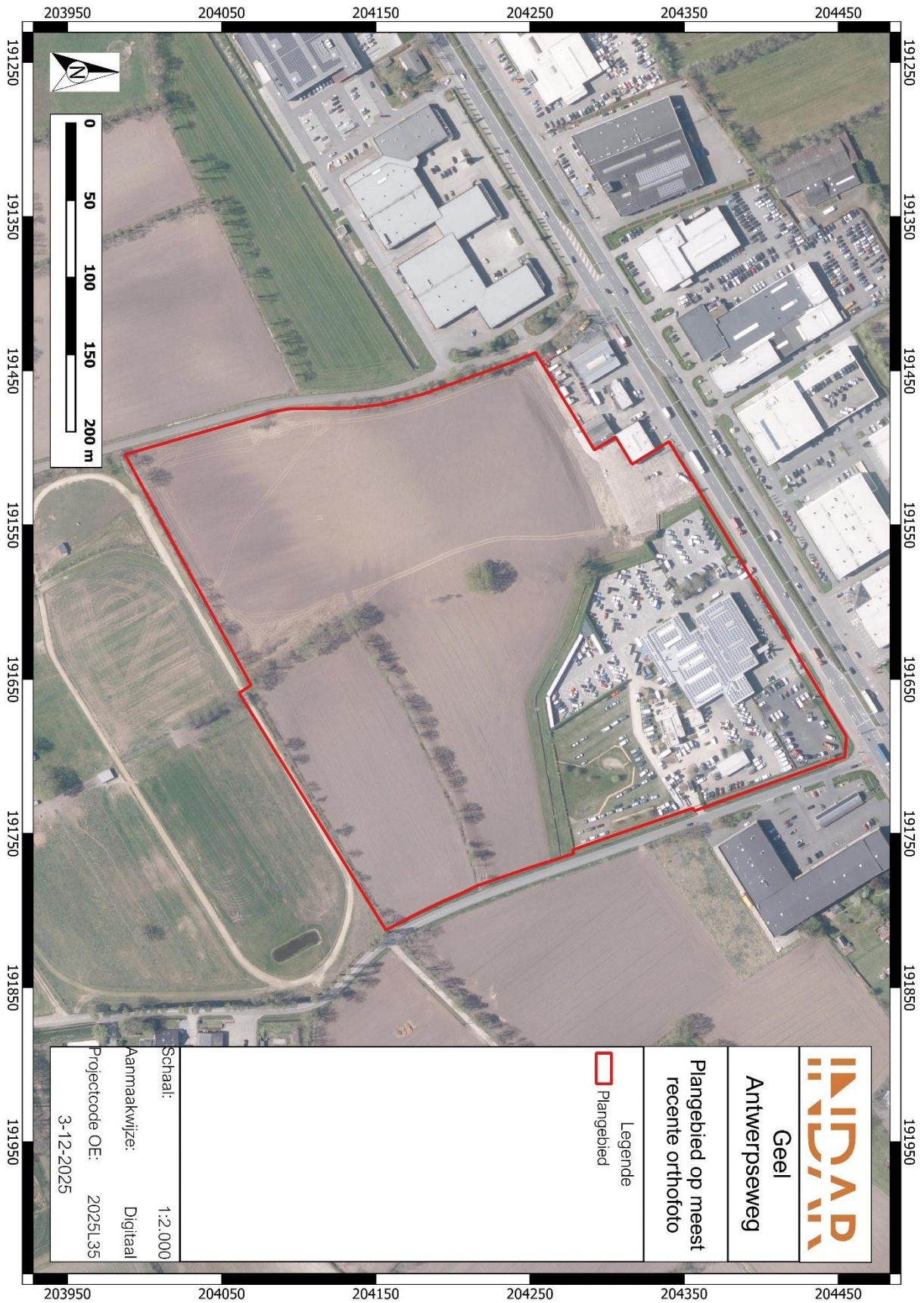
⁴ CARTESIUS 2024

De rest van het plangebied bestaat uit akkerland. In het zuidoosten word een deel van de akker afgeschermd door een bomenrij.

Figuur 3: Inplanting van de huidige toestand van het plangebied.⁵

⁵ Aangebracht door de initiatiefnemer.

Figuur 4: Plangebied op de meest recente orthofoto.

1.3.2. Geplande werken en bodemingrepen

De opdrachtgever plant op het terrein een nieuwe Ford garage en showroom. Hierbij worden eventueel in het plangebied aanwezige archeologische waarden onherroepelijk vernietigd. De aard en omvang van de ingrepen worden hieronder beschreven.

De bestaande garage en showroom zullen gesloopt worden. Hiervoor komt een nieuw gebouw in de plaats. Vooraleer de bouw start wordt de bodem opgehoogd en egaal getrokken. Het nieuwe maaiveld zal hierbij op een hoogte van 22,8 m + TAW komen. Dit zal een ophoging zijn tussen de 20 á 100 cm van het huidige maaiveld. Het nieuwe gebouw zal een oppervlakte hebben van 14.568,44m². De funderingen van deze gebouwen zullen de bodem verstoren tot een diepte van ca. 140 cm onder het nieuwe maaiveld. In het oostelijke deel van het gebouw zal een ondergrondse parkeergarage komen met een oppervlakte van 5.485 m². Deze zal de bodem verstoren tot een diepte van 470 cm onder het nieuwe maaiveld (uitgraving tot 18.10 m + TAW). In de westelijke zijde van het gebouw zullen ondergrondse werkputten komen voor de werkplaats van de vrachtwagens. Deze werkputten hebben een oppervlakte van 791 m² en zal tot 280 cm onder het nieuwe maaiveld worden uitgegraven (20 m + TAW).

In het oosten komt op de parking een hoogspanningscabine met een oppervlakte van 16,5 m². Daarnaast komen verschillende nutsleidingen rondom het nieuwe gebouw. In het oosten, tussen het nieuwe gebouw en de parking, zullen 12 hemelwaterputten worden geplaatst. Ook ten zuiden van het nieuwe gebouw komen nog 2 hemelwaterputten erbij. Verspreid over het terrein wordt een nieuwe riolering geplaatst, die op verschillende plaatsten zullen aansluiten op de openbare riolering langs de weg. Het is onbekend in hoeverre deze nutsvoorzieningen de bodem zullen verstoren.

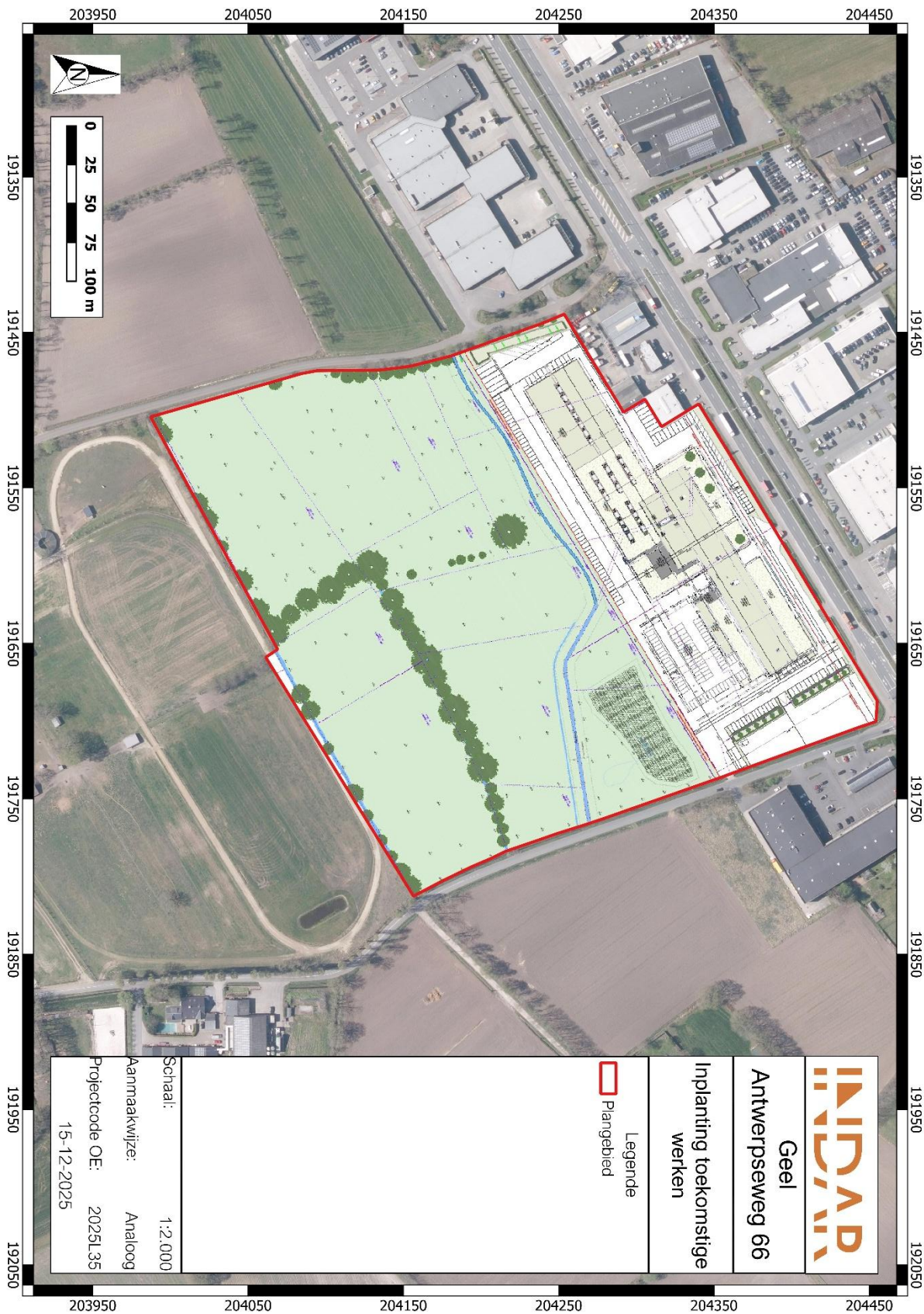
De verharding rondom het nieuwe gebouw zal een oppervlakte van 15.955,8 m² innemen, waarbij het grootste deel bestaat uit waterpasserende klinkers. Een oppervlakte van 75,19 m² zal bestaan uit betonverharding. Bij de verharding wordt een verstoring gerekend van 50 cm onder het maaiveld.

Daarnaast zal een oppervlakte van 6.394,55 m² bestaan uit nieuwe groenaanleg. Dit omvat het plaatsen van bomen en het uitgraven van twee infiltratiebekken in het oosten en westen naast het nieuwe gebouw. Deze zullen beide tot ca. 120 cm onder het nieuwe maaiveld worden uitgegraven (21.6 m + TAW). Daarnaast wordt de waterloop van de Poeyelveldloop verlegt. Het nieuwe tracé zal gelijk lopen met de grens van het KMO gebied en de landbouwgrond. Hierbij wordt een oppervlak van ca. 2.872 m² uitgegraven met een diepte van ca. 200 cm (ca. 20.8 m + TAW). Ten noordoosten van het de nieuwe waterloop komt een overstromingsgebied, waarbij een oppervlakte van 5.387 m² wordt uitgegraven tot een diepte van 21.3 m + TAW.

In de meest zuidelijke zone, met een oppervlak van 58.698,75 m², zullen geen bodemingrepen plaatsvinden en blijft landbouwgrond.

Voor alle werkzaamheden dient tevens een archeologische buffer van 30 cm gerekend te worden door de impact van zware machines die voor compactie van de ondergrond kan zorgen.

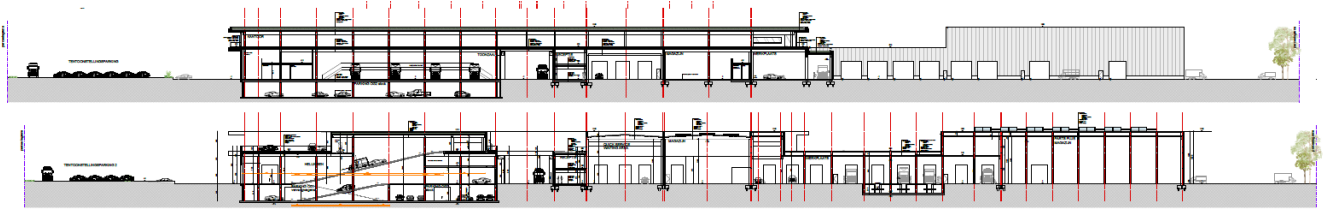
Gedetailleerde plannen zijn toegevoegd in [bijlage](#).

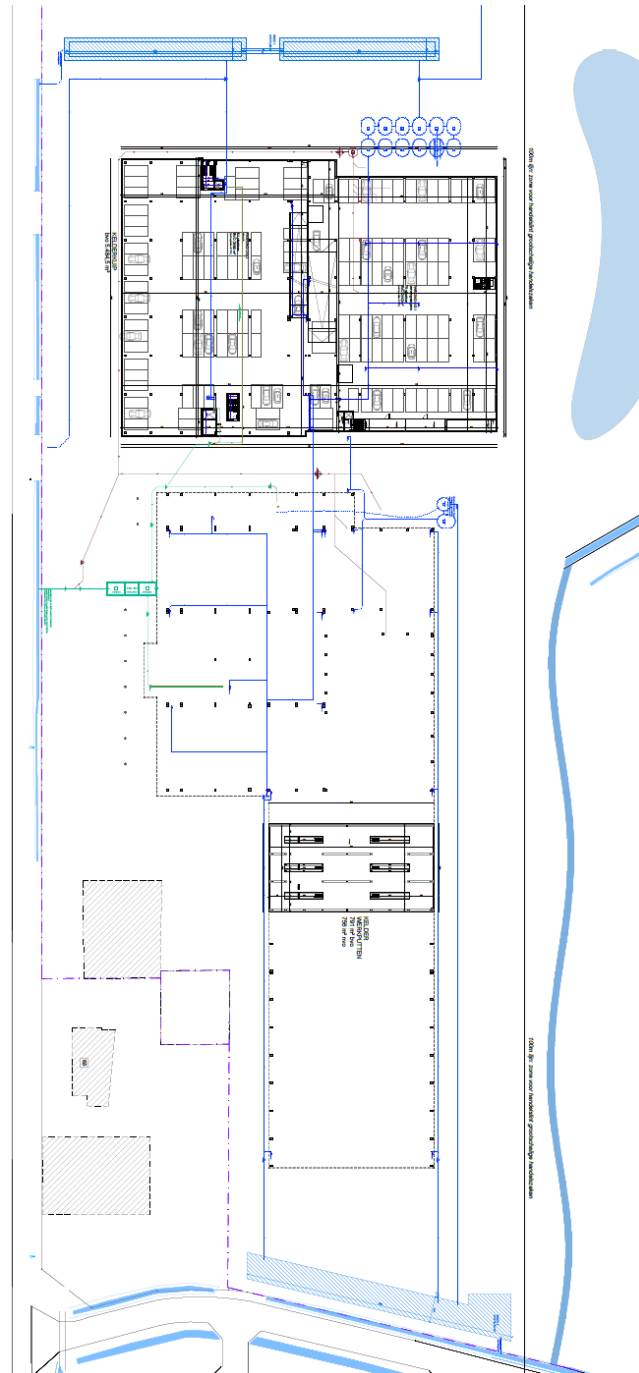
Figuur 5: Plangebied met weergave van toekomstige inplanting⁶ op orthofoto⁷

⁶ Plan aangebracht door initiatiefnemer.

⁷ AGIV 2025e

Figuur 6: Snede geplande werken⁸

Figuur 7: Geplande kelderplan⁹

⁸ Aangebracht door de initiatiefnemer.

⁹ Aangebracht door de initiatiefnemer.

Figuur 8: Syntheseplan van de geplande werken op orthofoto¹⁰

¹⁰ AGIV 2025e

1.4. Assessmentrapport

1.4.1. Topografische situering

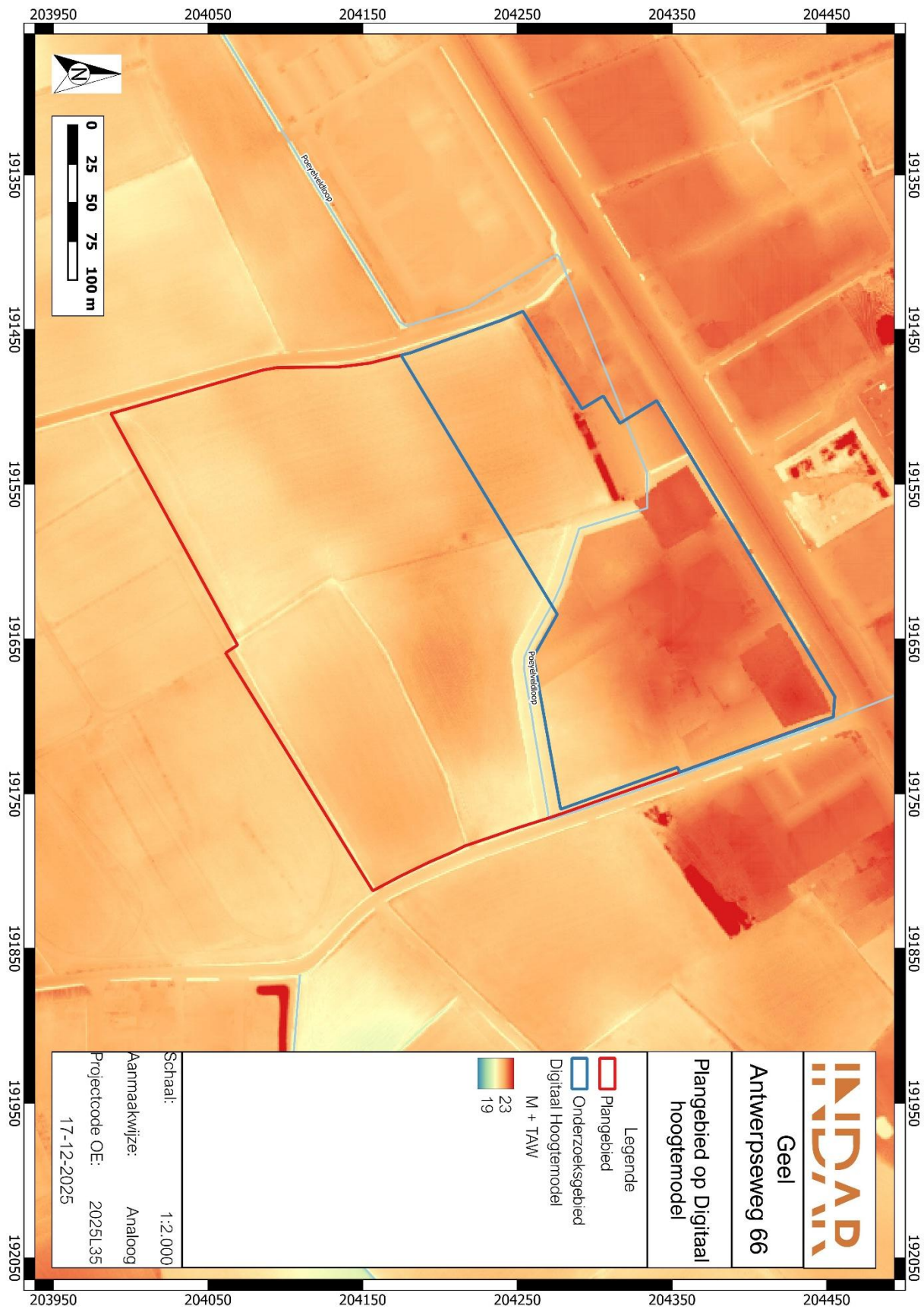
De exacte locatie van het plangebied is weergegeven op figuur 1 en 2. Het plangebied is gelegen aan de zuidelijke zijde van de Antwerpseweg in Geel. Aan de oostelijke zijde van het plangebied ligt de Meeuwstraat en aan de westelijke zijde van het plangebied ligt de straat Wolfsbossen. De omgeving van het plangebied bestaat voornamelijk uit industrie of huizen. De bebouwing beperkt zich tot de Antwerpseweg. Verder bestaat de omgeving rondom het plangebied voornamelijk uit landbouwgrond. Door het plangebied loopt de Poeyelveldloop. Het plangebied ligt op ca. 2,33 km van de kerk van Geel. Ongeveer 1,3 km ten zuiden van het plangebied ligt het Albertkanaal.

1.4.2. Landschappelijke en hydrografische situering

Geomorfologisch gezien ligt het plangebied op de zuidelijke rand van de rug van Geel die zich uitstrekt van Olen tot Geel. Naar het zuiden toe ligt de depressie van de Schijns-Nete. De meest nabije waterlopen vloeien ook zuidwaarts naar de Grote Nete en horen dus tot deze depressie.¹¹

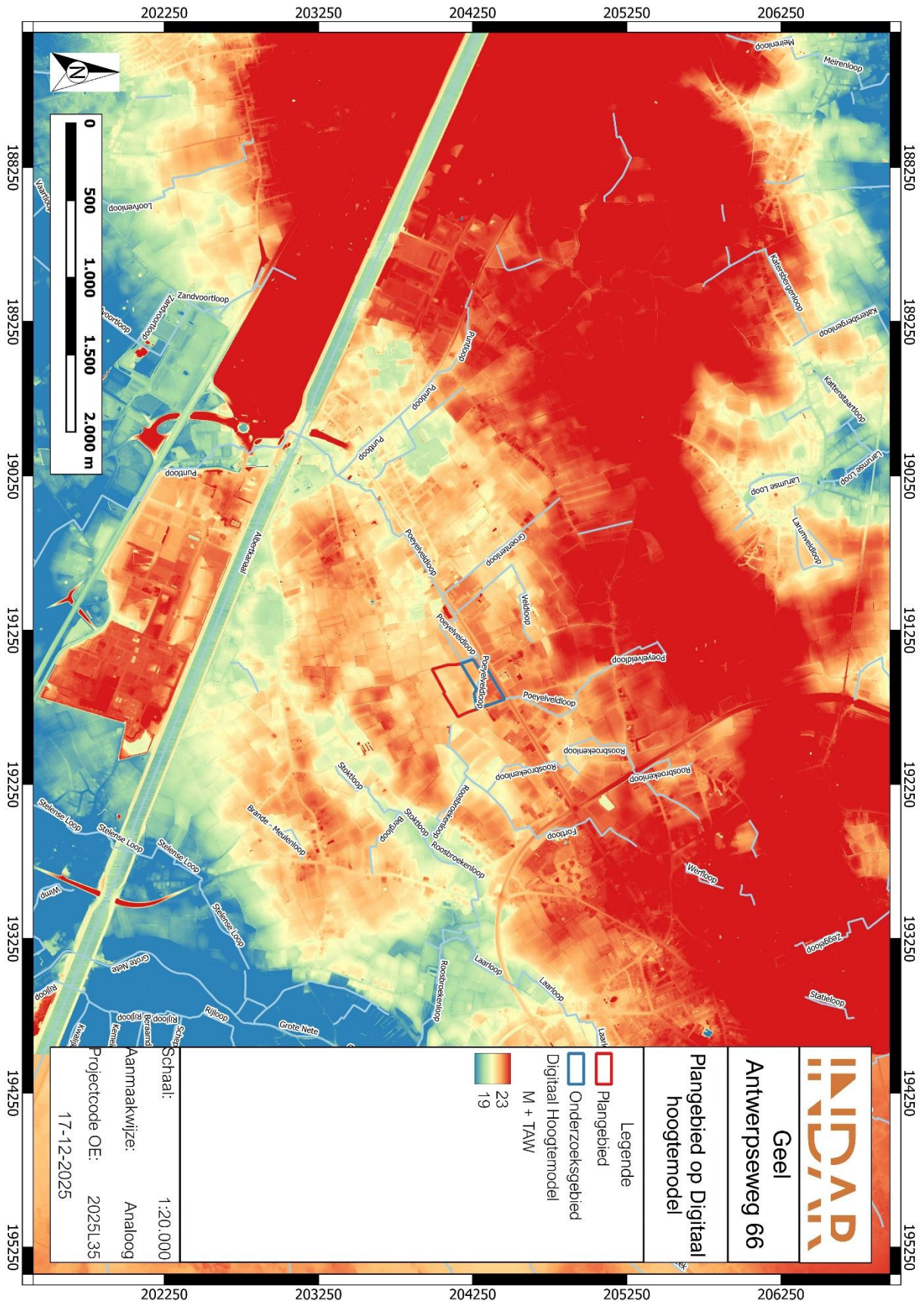
De omgeving rond het projectgebied bevindt zich volgens het Digitaal Hoogtemodel van Vlaanderen (DHM) tussen 17 en 24 m + TAW. Het plangebied bevindt zich op het begin van een dekzandrug, waarbij ten westen van het plangebied het landschap op een hoogte van ca. 10 m + TAW ligt en in het oosten ligt het gebied rond de 44 m + TAW. Zowel binnen als rondom het plangebied zijn verschillende waterlopen aanwezig. Gezien de namen van al deze waterlopen eindigen op loop, is het hoogst waarschijnlijk dat deze waterlopen zijn aangelegd door de mensen in het verleden. Het plangebied zelf ligt tussen de 21 en 23 m + TAW. Hierbij ligt het deel van de huidige Ford garage wat hoger dan de rest van het plangebied. Dit is mogelijk opgehoogd in het verleden.

¹¹ DE MOOR & MOSTAERT 1993

Figuur 9: Plangebied op het Digitaal Hoogtemodel van Vlaanderen (DHM II)¹²

¹² AGIV 2025b

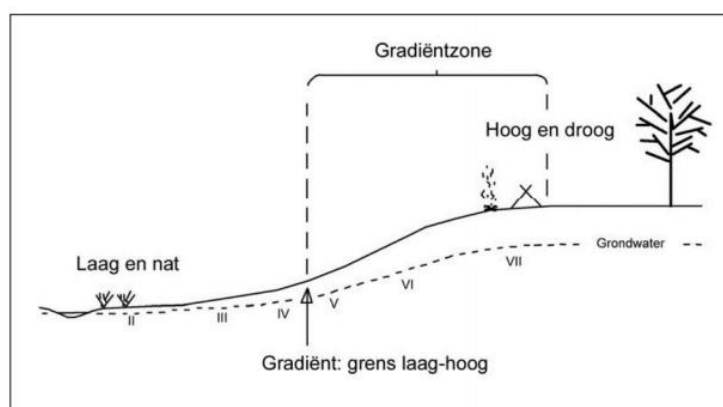
Figuur 10: Plangebied op het DHM II¹³

¹³ AGIV 2025b

De meeste kampementen van jager-verzamelaars kunnen verwacht worden in de zogenaamde gradiëntzone, die zich uitstrekt vanaf de gradiënt (de grens tussen 'lage/natte' en 'hoge/droge' bodems) tot ca. 200 à 250 m in het droge deel. Een verklaring voor deze relatie moet worden gezocht in de volgende factoren:

- Landschappelijke gradiënten worden gekenmerkt door het op korte afstand van elkaar voorkomen van een grote verscheidenheid aan vegetatie-typen. Dit brengt voor jager-verzamelaars met zich mee dat op dergelijke locaties een grote verscheidenheid aan voedselbronnen op korte afstand voorhanden is in de vorm van planten en dieren.
- Rivier- en beekdalen vormden markante en goed herkenbare elementen in het door bossen gedomineerde landschap. Met name in het laat-paleolithicum en mesolithicum vormden de dalen de belangrijkste transportroutes.
- Langs eroderende oevers van rivieren en beken kunnen vuursteenhoudende terrasafzettingen aan het daglicht treden. In een begroeid zandlandschap kan een dergelijke ontsluiting een belangrijke bron van vuursteen zijn.
- Water geldt als constante en betrouwbare voedselbron door de aanwezigheid van vis.
- De nabijheid en bereikbaarheid van (drink-)water.

Op basis van bovenstaande bespreking van het digitale hoogtemodel kan geconcludeerd worden dat het plangebied niet gelegen is op een gradiëntzone. Deze liggen mogelijk meer richting het zuiden van het plangebied of richting de Grote Nete, ten zuidoosten van het plangebied.

Figuur 11: Illustratie gradiëntzone

1.4.3. Geologische situering

PALEOGEEN EN NEOGEEN (TERTIAIR)

De omgeving van het plangebied wordt gekenmerkt door afzettingen van de Formatie van Kasterlee.

Deze wordt als volgt omschreven: “bleekgroen tot bruin fijn zand, paarse klei-horizonten, licht glauconiethoudend, micahoudend, onderaan kleine zwarte silexkeitjes.” De top van de formatie zit op ca. 15 m +TAW of 7 tot 8 m onder het maaiveldniveau (-mv).¹⁴

QUARTAIR 1/200.000

Op de Quartairgeologische kaart 1/200.000 is het plangebied gekarteerd onder profieltype 1 en 1a.¹⁵

Profieltype 1 bestaat uit een pakket dekzand (zand van eolische oorsprong). Dit zand is in het Laat-Pleistoceen vanuit het drooggevalen Noordzeebekken opgewaaid en heeft zich als een lappendeken verspreid over het zuiden van Nederland en zandig Vlaanderen. De lichtere lemige sedimenten werden verder zuidwaarts gewaaid en kwamen terecht binnen de zandleem- en leemstreek. Het zijn in deze sedimenten dat vanaf het Holoceen zich bodems begonnen te ontwikkelen. Verder vertoont het profiel geen Holocene of Tardiglaciale afzettingen bovenop de pleistocene sequentie.

Bij profieltype 1a bestaat de onderlaag bestaat uit fluviatiele afzettingen van het Weichseliaan (Laat-Pleistoceen). Deze afzettingen zijn mogelijk aanwezig. De fluviatiele afzettingen worden bedekt door oftewel eolische afzettingen (zand tot silt) van het Weichseliaan (Laat-Pleistoceen), mogelijk Vroeg-Holoceen oftewel door hellingsafzettingen van het Quartair. Deze afzettingen zijn mogelijk afwezig. De top van dit profieltype bestaat uit fluviatiele afzettingen (organochemisch en perimarien inclus) daterend tijdens het Holoceen en mogelijk Tardiglaciaal (Laat-Weichseliaan).

QUARTAIR 1/50.000

Het plangebied bestaat uit type 4 en 22 op de quartairgeologische kaart 1/50.000.

Deze gronden tonen eenzelfde beeld als de quartairgeologische kaart van 1/200.000, waarbij eolische lemige en zandige dekzanden worden afgedekt met fluviatiele gronden.

1.4.4. Bodemkundige situering

Op de bodemkaart van Vlaanderen is de bodem binnen het plangebied gekarteerd als Sdm, Sdcx, Sdg en Scm (b).¹⁶

Sdm-bodem staat voor een matig natte lemig zandbodem met dikke antropogene humus A horizont. Het betreft plaggengronden met een matig natte bodem met hoge voorjaarwaterstand.

¹⁴ GEOPUNT 2025

¹⁵ GEOPUNT 2025

¹⁶ VAN RANST EN SYS 2000.

De serie Sdc bodems bevatten matig natte lemige zandgronden met verbrokkelde textuur B horizont. De bodem bevat een humeuze bovengrond. Roestverschijnselen beginnen tussen de 40 en 60 cm. Een verscheiden substraat kan op wisselende diepte voorkomen.

Sdg bodems bevatten matig natte lemig zandgronden met duidelijk humus en/of ijzer B horizont. De bouwlaag is donker bruingrijs tot donkergrijs en rust op ongeveer 50 cm diepte op een bleekbruine Podzol B horizont. Vanaf 60 cm diepte komt grijswit zand voor. Het zijn bodems die goed weerstaan aan zomerdroogte, doch vrij nat zijn in de winter.

De serie Scm bodems staan voor matig droge lemig zandgronden met diep antropogeen humus A horizont. Deze grijze plaggenbodem heeft een oppervlakkige humuslaag die ruim 60 cm dik is. Daaronder komt veelal een bedolven Podzol B voor. De roestverschijnselen beginnen tussen 60 en 90 cm in de bedolven Podzol.

Uit de gegevens van de bodemkaart blijkt dat een groot deel van het plangebied gekarteerd staat als plaggengronden. Plaggengronden bevinden zich voornamelijk in de omgeving van oude dorpen en kenmerken zich door een humeuze bovengrond van minstens 60 cm dik. Een plaggendek ontstaat door de vermenging van mest met heideplaggen. Deze plaggen worden vervolgens als bemesting op de akker geplaatst. Hierdoor ontstaat een typische, vaak gelaagde, bodemopbouw.

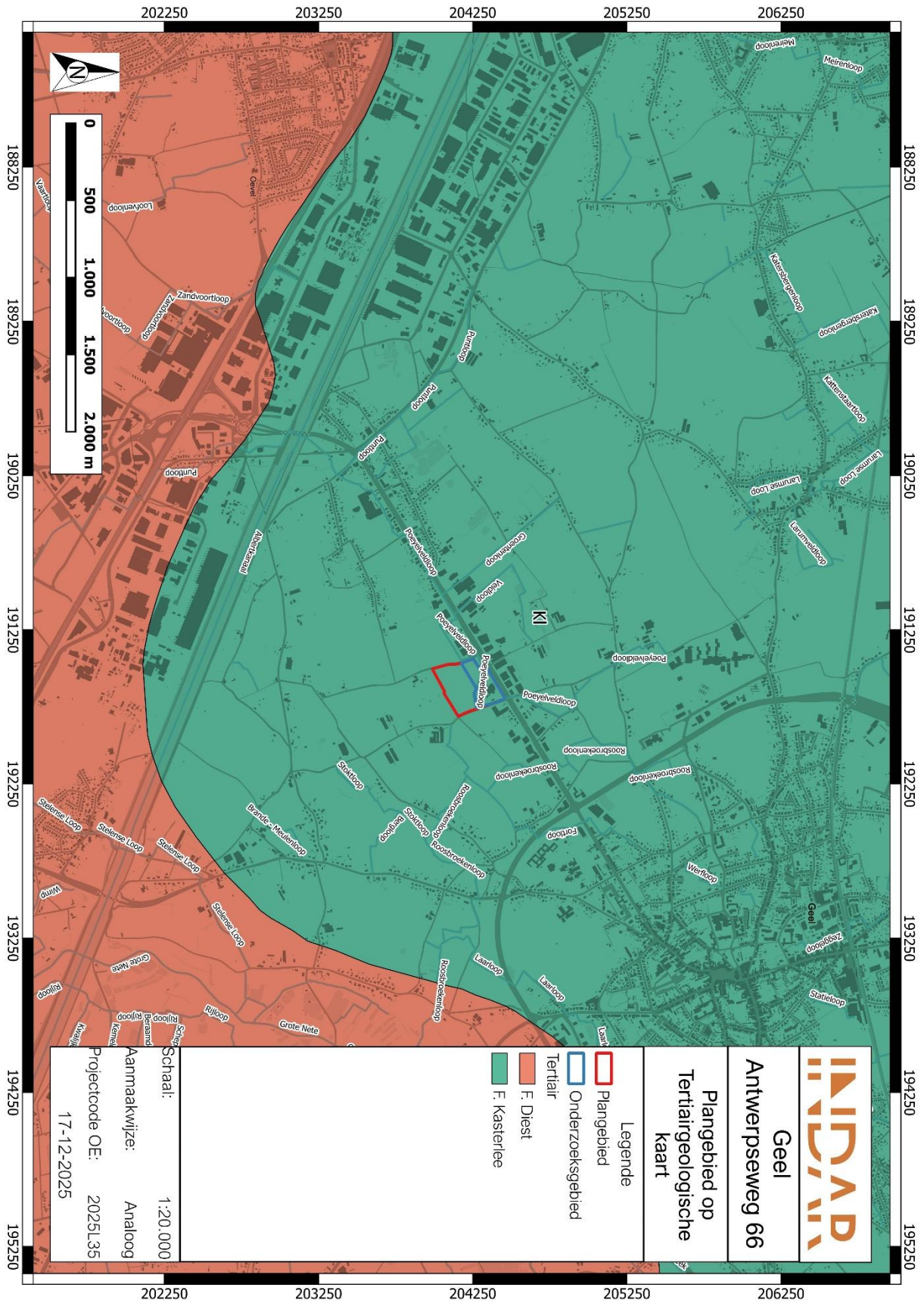
Figuur 18A toont de aanwezigheid van droge podzolgronden op de hoger gelegen delen en natte podzolgronden op lager gelegen delen.

De droge podzolgronden werden tot de 13de eeuw gebruikt als bewonings- en begravingslocatie. Hierbij werden verscheidene gronden in gebruik genomen als landbouwgronden. Door deze ontwikkeling werden op de droge gronden de bestaande podzolbodems vaak verstoord en ontstond er een cultuurlaag. Structuren opgebouwd uit palen, diepe kuilen etc. hebben sporen achter gelaten in het bodemprofiel. (Figuur 18B)

In de 13de eeuw is er een verschuiving van de nederzettingen zichtbaar. Voor de 13de eeuw woonde men eerder op de hoger gelegen, droge gronden. Na de 13de eeuw woont men eerder op de overgangszones naar nattere gronden. De hogere delen werden geëgaliseerd en in gebruik genomen als intensief gebruikt akkercomplex. (Figuur 18C) Tijdens deze egalisatie werden vaak volledige hoger gelegen dekzandruggen afgetopt waardoor op deze locaties enkel een BC-profiel bewaard is. De overtollige grond die bij het aftoppen ontstaan is, werd in de lager gelegen delen gedeponeerd. Hierdoor zijn op deze locatie vaak intacte podzolbodems terug te vinden. (Figuur 18C)

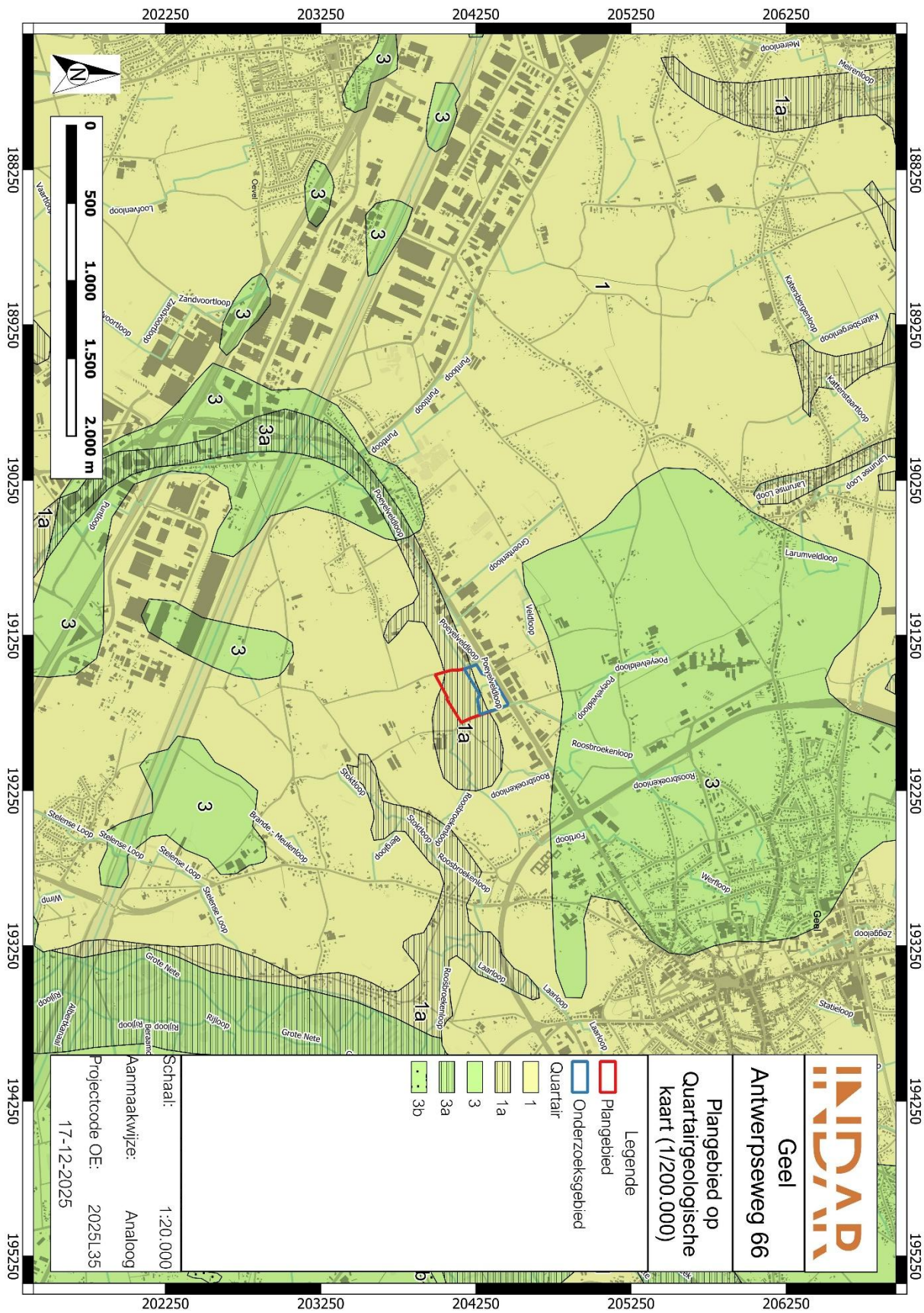
Vanaf de 15de eeuw werden deze uitgestrekte akkerlanden bemest met plaggen gemengd met stalmest. Hierdoor is een dik humeus dek ontstaan (plaggendek, Figuur 18D).

Dit plaggendek is herhaaldelijk omgespit geweest, waardoor de oudste, onderste, plaggenlagen vaak volledig opgenomen zijn in de bovenste, recentere lagen. (Figuur 18E en Figuur 18F).

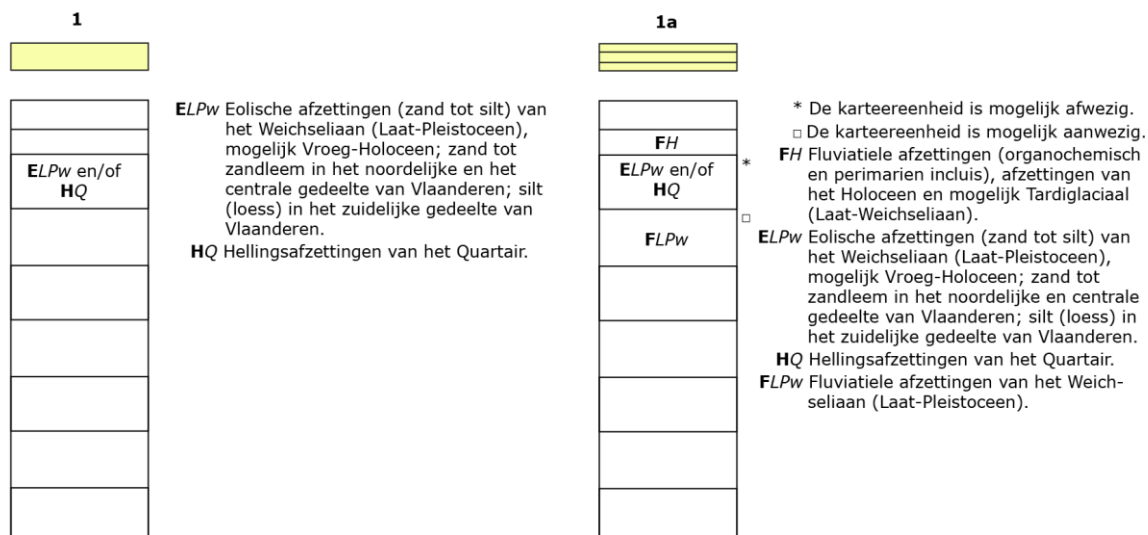
Figuur 12: Plangebied op de Tertiairgeologische kaart¹⁷

¹⁷ DOV VLAANDEREN 2025b

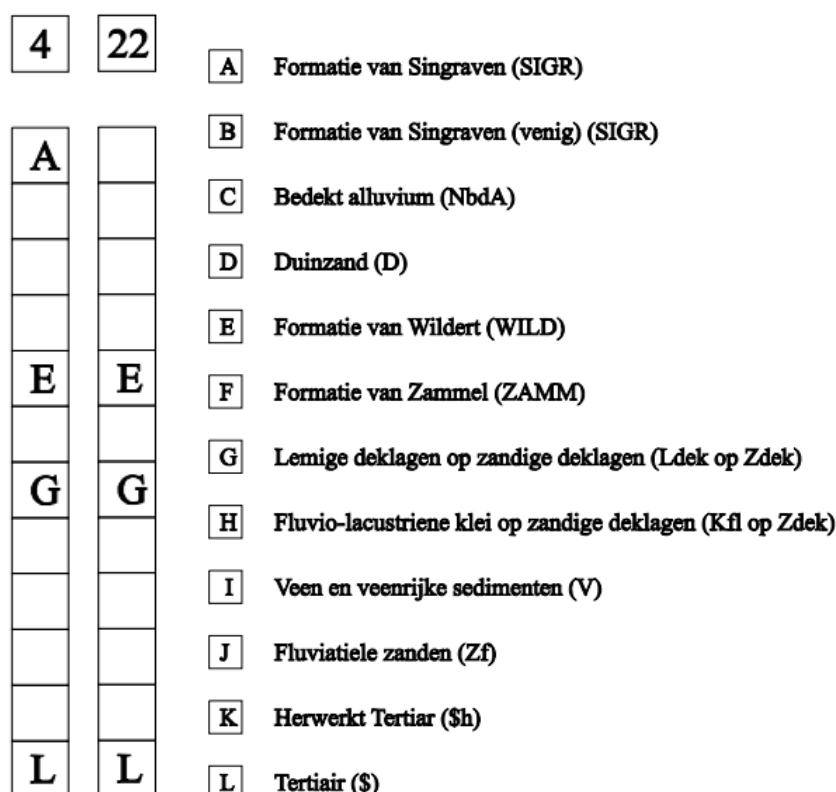

Figuur 13: Plangebied op de Quartairgeologische kaart 1:200.000¹⁸

¹⁸ DOV VLAANDEREN 2025c

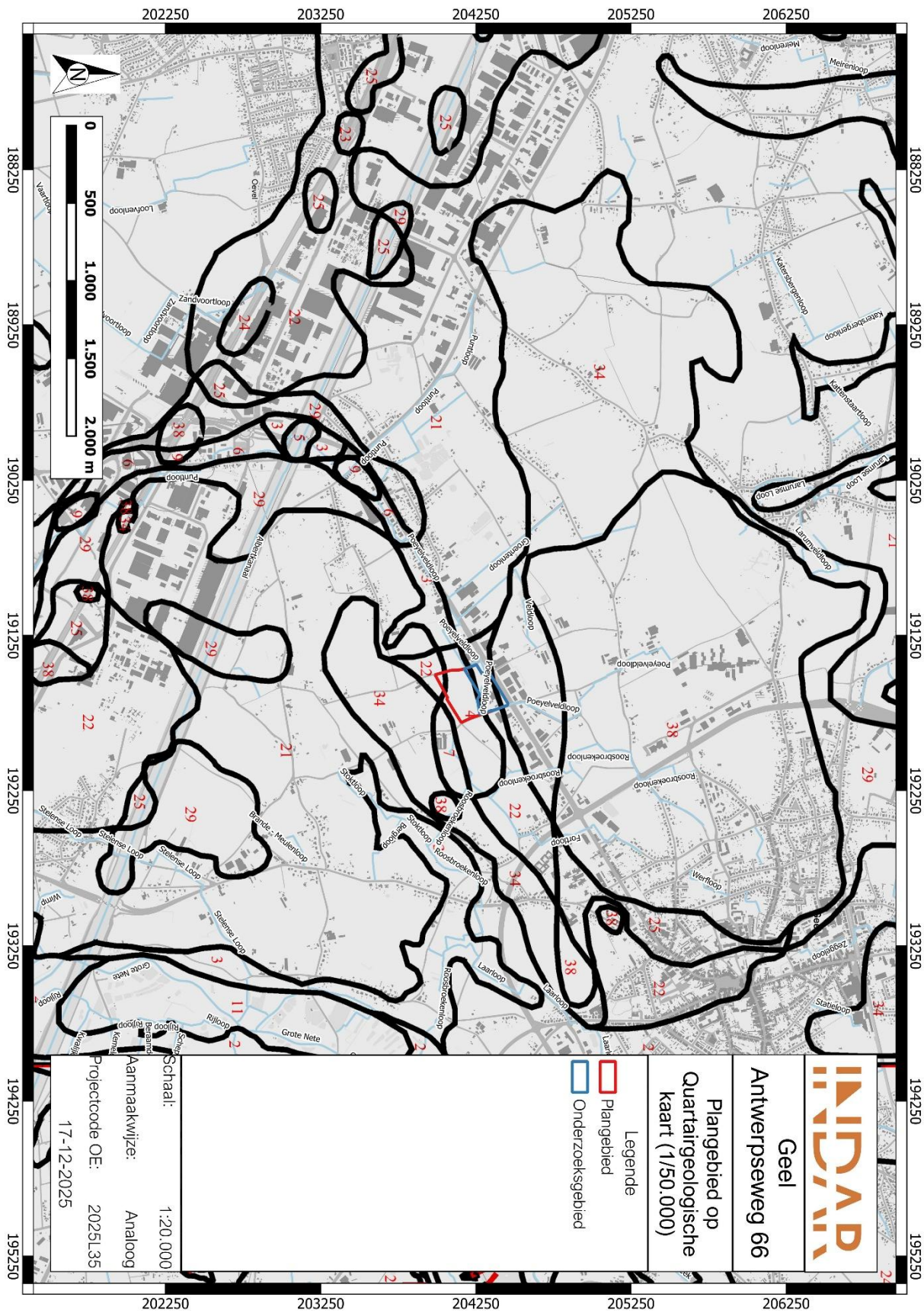
Figuur 14: Kenmerken van de Quartairgeologische kaart 1:200 000 betreffende het plangebied¹⁹

Figuur 15: Kenmerken van de Quartairgeologische kaart 1:50 000 betreffende het plangebied²⁰

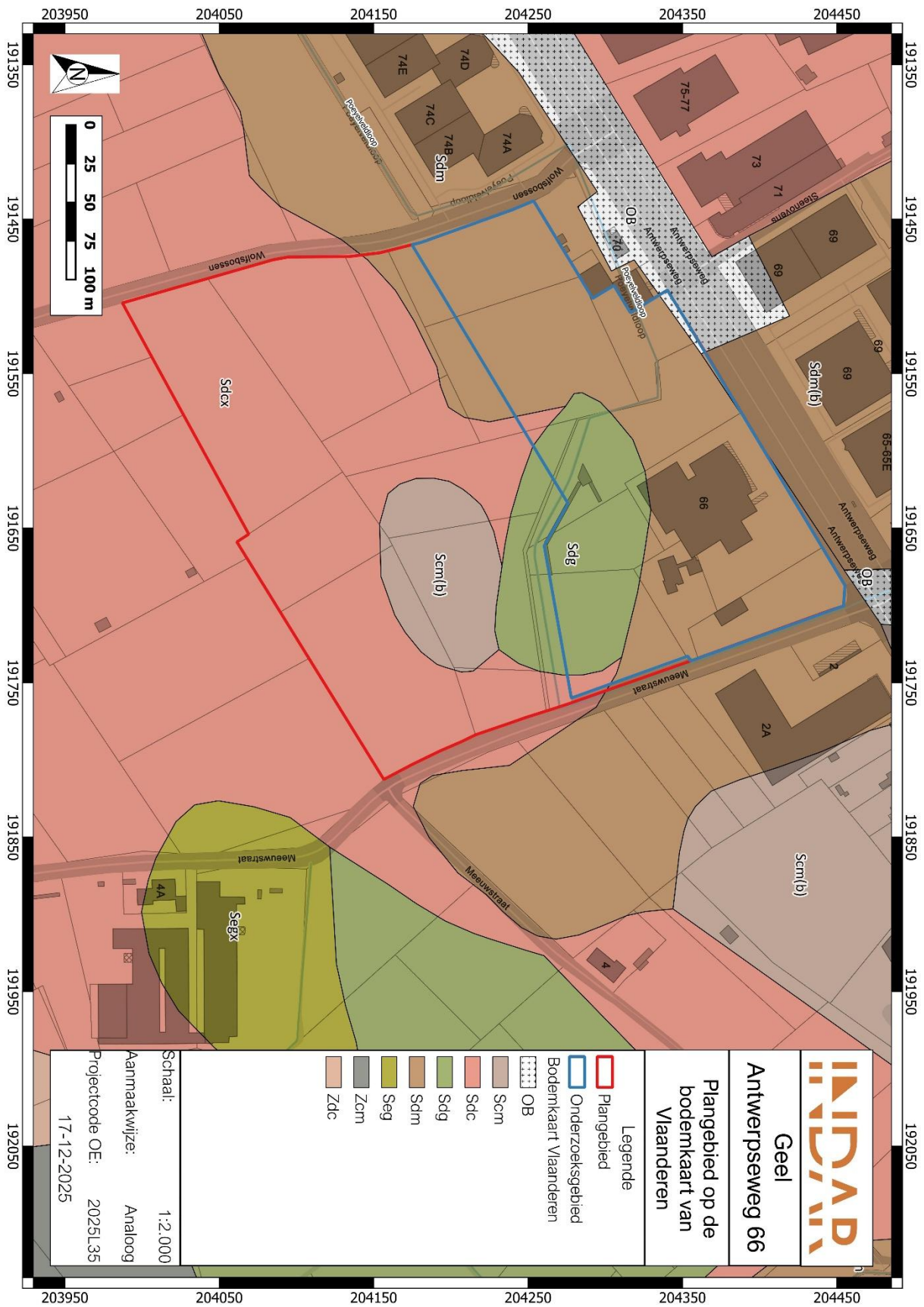
¹⁹ DOV VLAANDEREN 2025c

²⁰ DOV VLAANDEREN 2025c

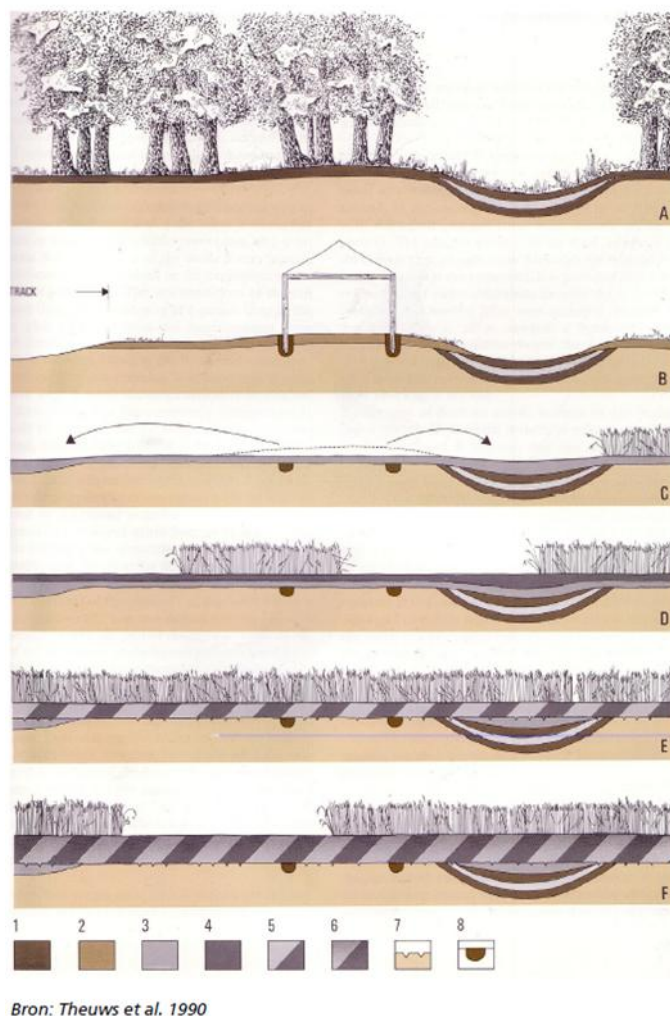
Figuur 16: Plangebied op de Quartairgeologische kaart 1:50.000²¹

²¹ DOV VLAANDEREN 2025c

Figuur 17: Plangebied op de bodemkaart van Vlaanderen²²

²² DOV VLAANDEREN 2025a

Figuur 18: Vorming van een plaggendek in archeologisch perspectief.

1.4.5. Historische bronnen

Het plangebied ligt in de huidige gemeente Geel.

Een vage schriftelijke verwijzing naar het bestaan van Geel in de volle middeleeuwen wordt aangebracht door de *Vita Sanctae Dimpnae*, de legende van de heilige Dimpna, de patrones van onze gemeente. Volgens die legende zouden er in Geel een vijftiental woningen hebben gestaan toen Dimpna daar aankwam. De auteur geeft geen enkele precisie omtrent het tijdstip. Het gaat hier echter over een legende en historisch gezien is ze helaas van weinig waarde.

Vanaf de 11de- en 12de eeuw tot 1795 behoorde Geel tot de Heerlijkheid of het Land van Geel. Het Land van Geel, of de heerlijkheid Geel, bestond toen niet alleen uit het huidige Geel maar ook uit de dorpen Retie, Eindhout, Veerle, Varendonk, Zoerle-Parwijs, Oevel, Echelpoel (bij Bouwel), Millegem, Vorselaar en Tielen. Die dorpen zouden in de loop der eeuwen door huwelijken en successies die in de families van de feodale bezitters van het grondgebied plaatshadden, van Geel worden losgekoppeld en verder hun eigen geschiedenis maken. Vermoedelijk kaderend in de centraliserende politiek van de Brabantse hertogen om de rurale economie te bevorderen door

het oprichten van nederzettingen werd Geel in het tweede kwart van de 13de eeuw verheven tot Vrijheid.

In 1794 veroverden de Franse revolutielegers de zuidelijke Nederlanden. Op 1 oktober 1795 werden de gewesten bij decreet een deel van de Franse Republiek. Er brak nu een tijd van grote veranderingen aan. De Fransen, trouw aan het gedachtegoed van hun revolutie van 1789, maakten snel komaf met het ancien régime. Gedaan was het met heerlijkheden, allerlei privileges, ouderwetse rechtspraak, inmenging van de kerk enzovoorts. Vrijheid, gelijkheid en broederlijkheid, dat waren de thema's die voortaan het leven zouden moeten beheersen. Evenals tijdens de Brabantse Omwenteling van 1789 en de Boerenkrijg van 1798 was Geel tijdens de Belgische revolutie een van de Kempische verzetshaarden. Dat resulteerde in hun onafhankelijkheid.

Op sociaaleconomisch gebied waren landbouw en veeteelt van oudsher tot in de 20ste eeuw van groot belang; vanaf de 20ste eeuw ligt de nadruk vooral op de melkveehouderij annex voederteelt. Daarnaast was Geel altijd een min of meer bloeiend economisch centrum; vanaf midden 14de eeuw tot midden 16de eeuw was er een regionaal commerciële en semi-industriële bedrijvigheid met een bloeiende laken- en linnenindustrie en vier vrije jaarmarkten, waarvan de bekende Palmenmarkt tot op heden een overblijfsel is. Door de oorlogstroebelen van de Tachtigjarige Oorlog (1568-1648), het verval van de textielindustrie in het vierde kwart van de 17de eeuw en de toenemende afzondering van de Kempen bleef in de 18de- en 19de eeuw slechts een aantal ambachtelijke bedrijven bestaan en daalde het handelsverkeer.²³

1.4.6. Cartografische bronnen

Een belangrijke bron van informatie wordt geleverd door het historisch kaartmateriaal. Met deze bronnen kan nagegaan worden of er in historische tijden bebouwing is geweest op het terrein, of dat het landgebruik van het perceel is gewijzigd doorheen de tijd. Hierbij moet wel rekening gehouden worden met het feit dat de eerste bruikbare kaarten pas vanaf de 16de eeuw of later voorhanden zijn.

Bovendien is de afwezigheid van bebouwing op kaarten geen garantie dat er geen bebouwing is geweest. In de beginperiode van de cartografie werden voornamelijk grotere nederzettingen en belangrijkere bouwwerken zoals kerken, kloosters en kastelen weergegeven en was er weinig of geen aandacht voor de burgerlijke architectuur. Pas vanaf de 19de eeuw verschijnen de eerste gedetailleerde topografische en kadasterkaarten. Mogelijk eerder aanwezige structuren kunnen intussen verdwenen zijn.

VILLARET (1745-1748)

De Villaretkaart wordt eveneens de kaart van de Franse ingenieurs en geografen genoemd (1745-1748). Het bestrijkt grote delen van het huidige Belgische grondgebied en vertelt ons hoe het landschap erbij lag in het midden van de 18de eeuw. Na de slag bij Fontenoy (1745) kregen de Fransen voor enkele jaren de controle over onze gebieden. Het is in die militaire context dat de meer dan 80 kaartbladen ontstonden.

Op de Villaretkaart staat het plangebied niet gekarteerd.

²³ <https://inventaris.onroerenderfgoed.be/themas/14469>; <https://www.geel.be/geschiedenis-van-geel>

FERRARIS (1771-1778)

De Ferrariskaarten zijn een verzameling van 275 uiterst gedetailleerde topografische kaarten van de Oostenrijkse Nederlanden. Ze zijn opgemaakt tussen 1771 en 1778 onder leiding van veldmaarschalk Joseph de Ferraris. Het is de eerste systematische kartering van het Belgische grondgebied, hoewel soms lokale verschuivingen mogelijk zijn.

Op de Ferrariskaart bestaat het gehele plangebied uit akkerlanden. Het plangebied wordt hier onderverdeeld in verschillende akkers, dat gescheiden wordt aan de hand van struiken of bomen. Op de kaart is een voorloper van de huidige Antwerpseweg en Meeuwstraat al aanwezig. Aan het kruispunt van de Antwerpseweg en de Meeuwstraat is al bebouwing te zien, net buiten het plangebied. Verder is er in de omgeving weinig bebouwing zichtbaar en bestaat het gebied voornamelijk uit akkers, heide en bosjes.

Vervolgens worden vier cartografische bronnen uit de 19de eeuw vergeleken.

ATLAS DER BUURTWEGEN (1843-1845)

De Atlassen der Buurtwegen werden opgemaakt in uitvoering van de wet van 10 april 1841. De atlas maakt een onderscheid in buurtwegen en voetwegen (sentiers). Per toenmalige gemeente werd een atlas opgemaakt, met uitzondering van een aantal stadskernen.

Op de Atlas der Buurtwegen is een gelijkaardig beeld te zien als op de Ferrariskaart, waarbij het plangebied enkel bestaat uit akkers. De straat Wolfsbossen is nu ook te zien op de kaarten. Daarnaast is er een rechte weg aangelegd, welke dezelfde is als de huidige Antwerpseweg. Hier wordt de weg nog aangegeven als de Herentalse route. De oudere weg waarmee een kruispunt werd gevormd met de Meeuwstraat is hier ook nog aanwezig en loopt ten noorden van de Herentalse route.

VANDERMAELEN (1846-1854)

De kaarten Vandermaelen of Vandermaelenkaarten zijn een verzameling van historische kaarten van België, gemaakt door Philippe Vandermaelen (1795-1869). Deze kaarten geven een gedetailleerd beeld van heel België en worden beschouwd als de opvolger van de Ferrariskaarten uit de periode 1771-1778.

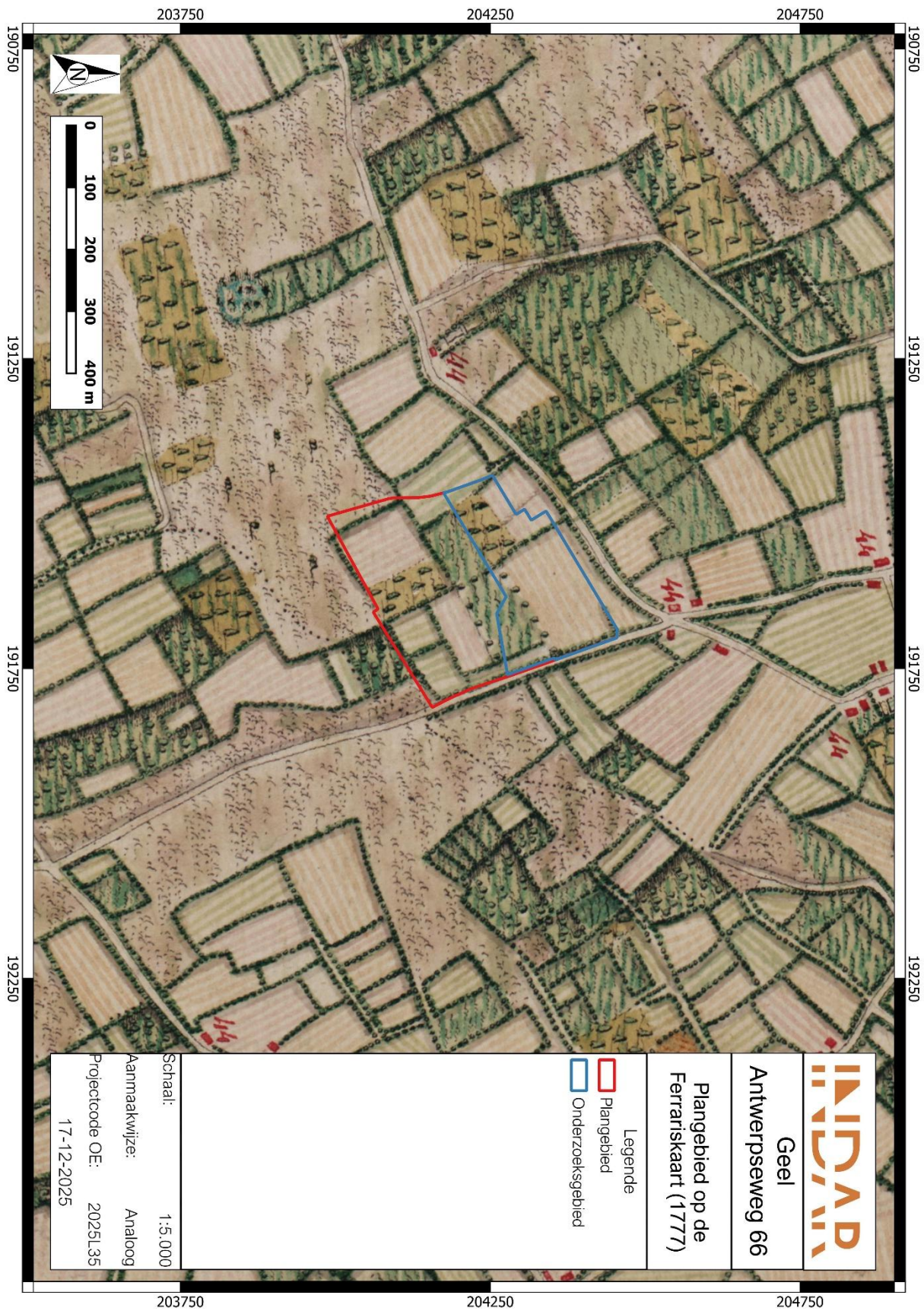
Op de Vandermaelenkaart zien we eenzelfde beeld als op de Atlas der Buurtwegen. De zuidelijke hoek is gekarteerd als bosgebied.

TOPOGRAFISCHE KAART 1904 EN 1969

Op de topografische kaarten is weinig verschil te zien met de voorgaande historische kaarten. Op de kaart van 1904 is aan de overzijde van de straat voor het eerst bebouwing te zien en op de kaart van 1969 komt voor het eerst de Poeyelveldloop in beeld. Dit betekent dat deze door de mensen is aangelegd geweest.

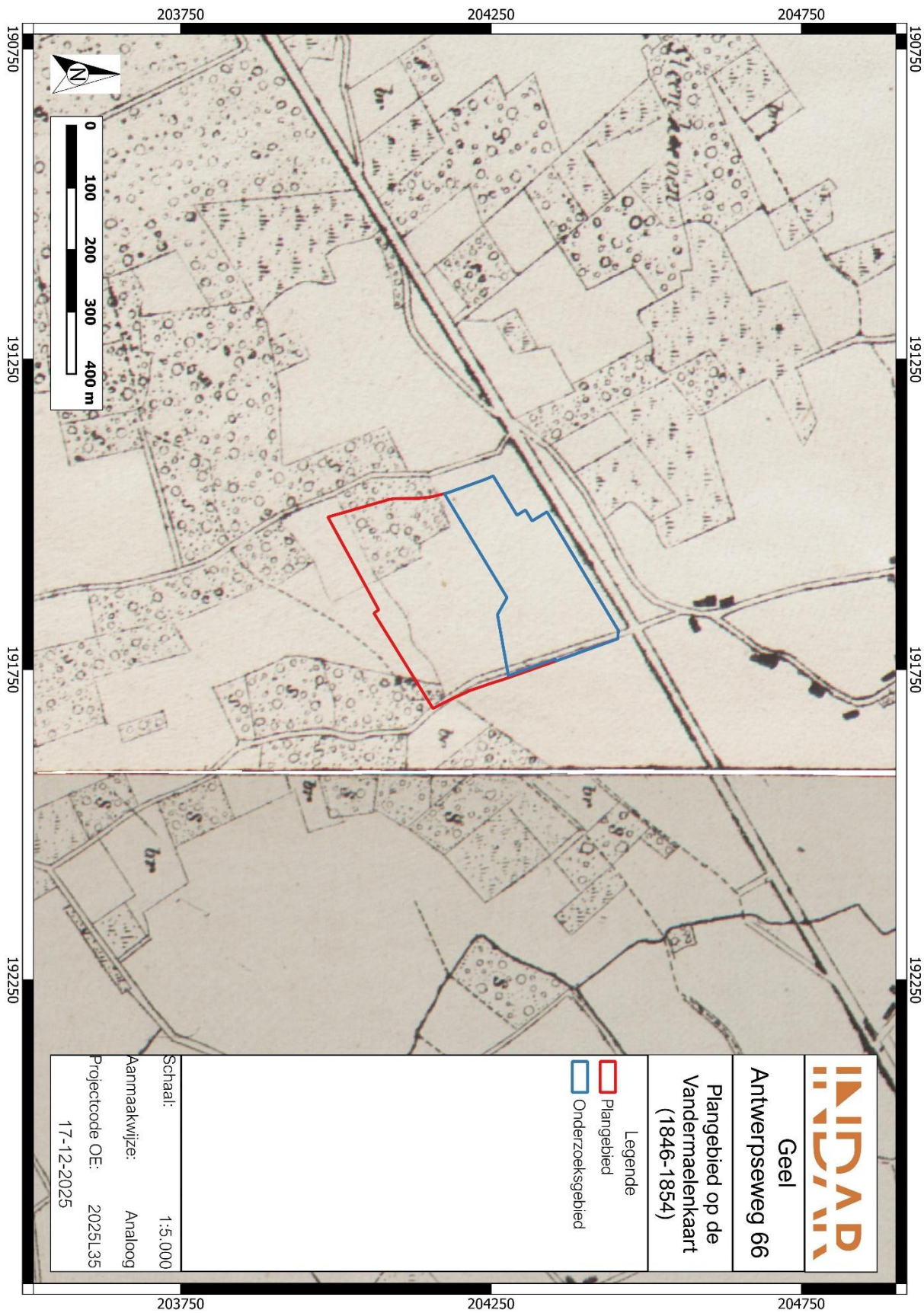
ORTHOFOTO 1971 EN 2000-2003

Op de orthofoto van 1971 zien we voor het eerst een gebouw op het terrein net naast het plangebied, waar nu het huidige tankstation aanwezig is. Het plangebied zelf blijft onbebouwd. Op de orthofoto van 2000-2003 is de huidige Ford garage met bijbehorende parking voor het eerst te zien. Door de jaren veranderd er weinig. Enkel rond 2020 is net ten zuiden van de Ford garage te zien dat er in de weide verschillende wadi's zijn gegraven.

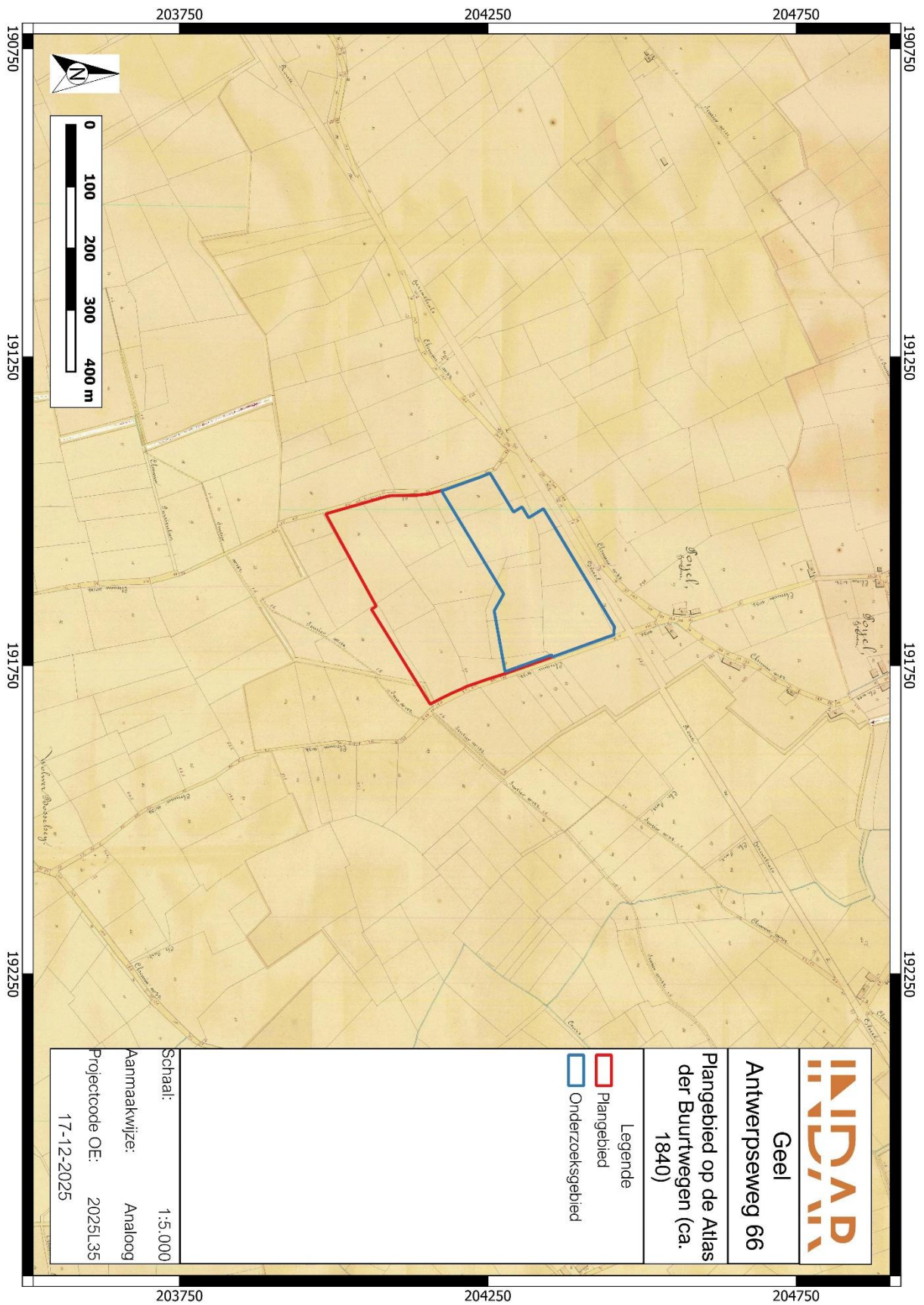
Figuur 19: Plangebied op de Ferrariskaart²⁴

²⁴ GEOPUNT 2025c

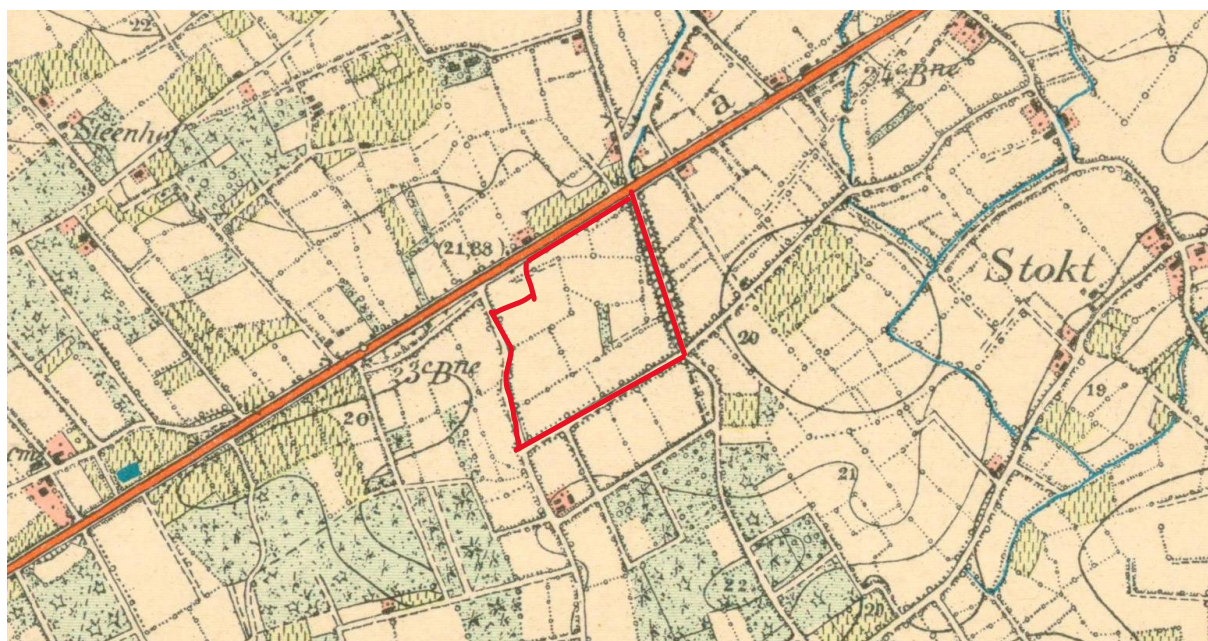
Figuur 20: Plangebied op de Vandermaelenkaart²⁵

²⁵ GEOPUNT 2025d

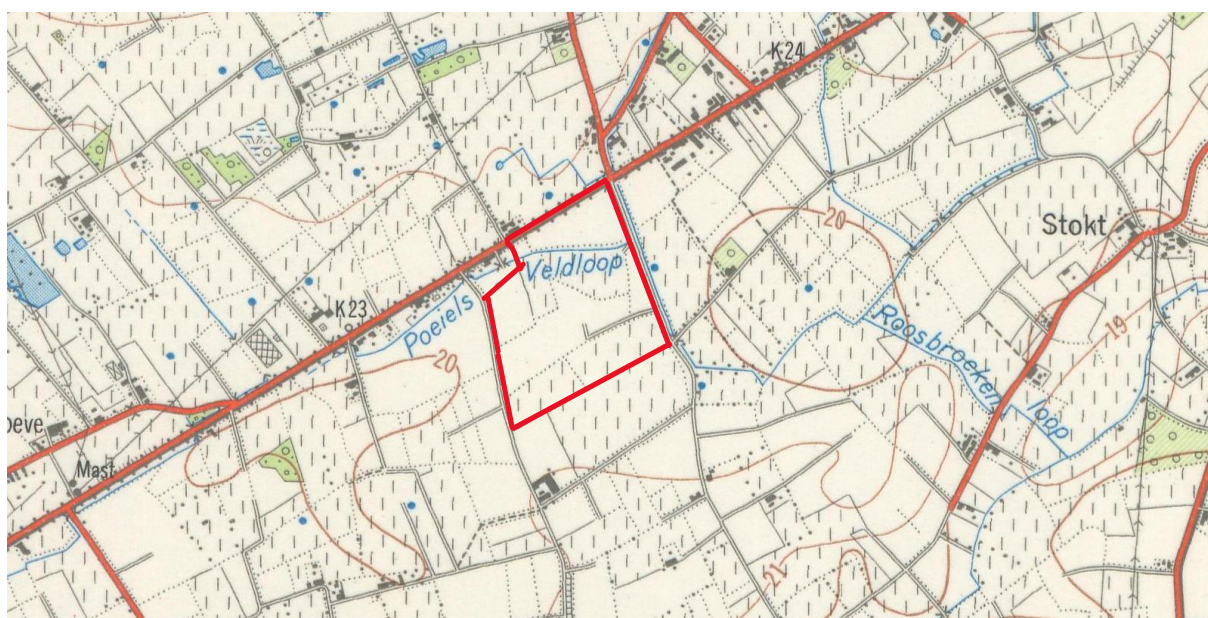

Figuur 21: Plangebied op de Atlas der Buurtwegen²⁶

²⁶ GEOPUNT 2025b

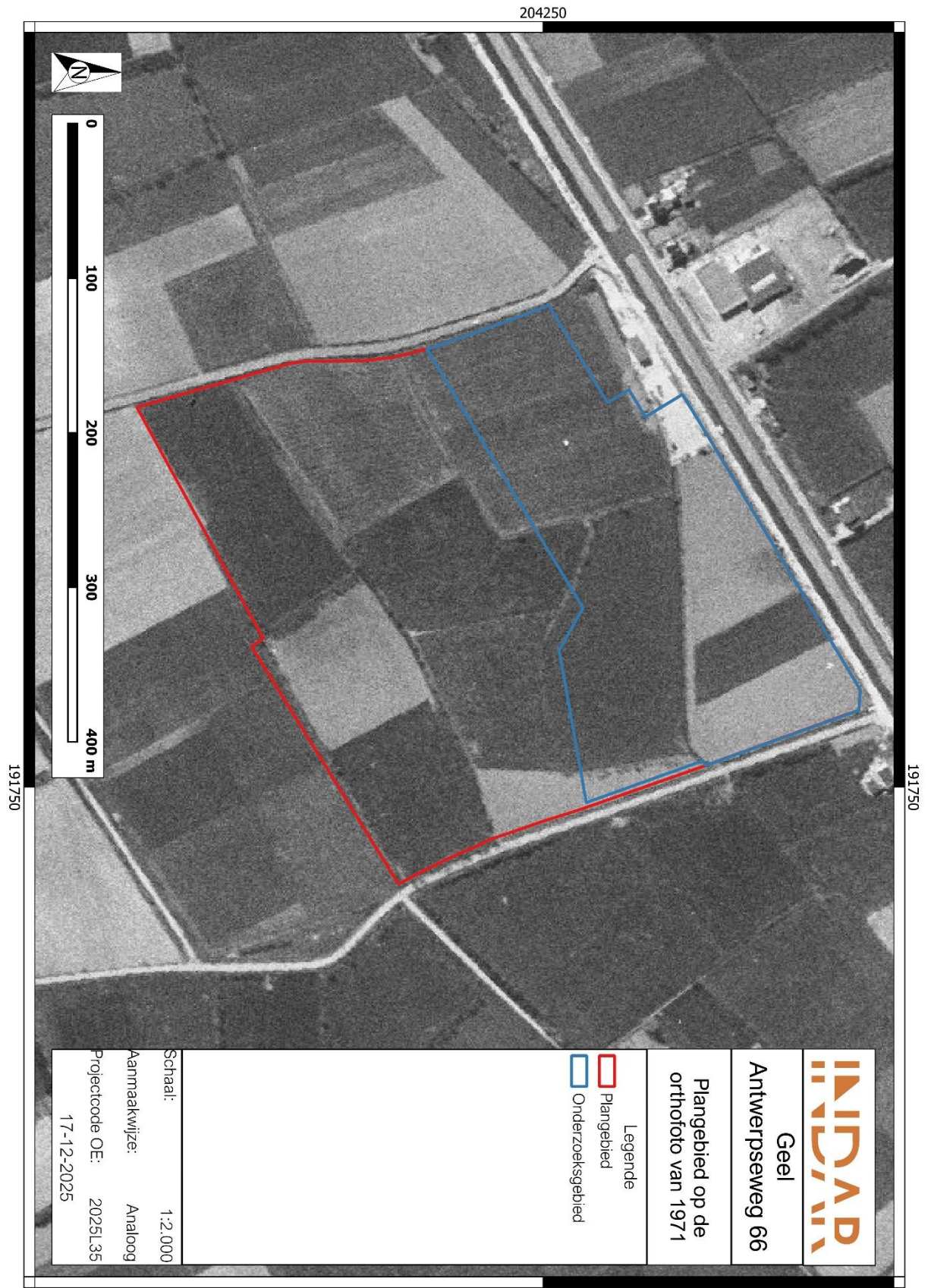
Figuur 22: Plangebied op de topografische kaart van 1904²⁷

Figuur 23: Plangebied op de topografische kaart van 1969²⁸

²⁷ Cartesius.

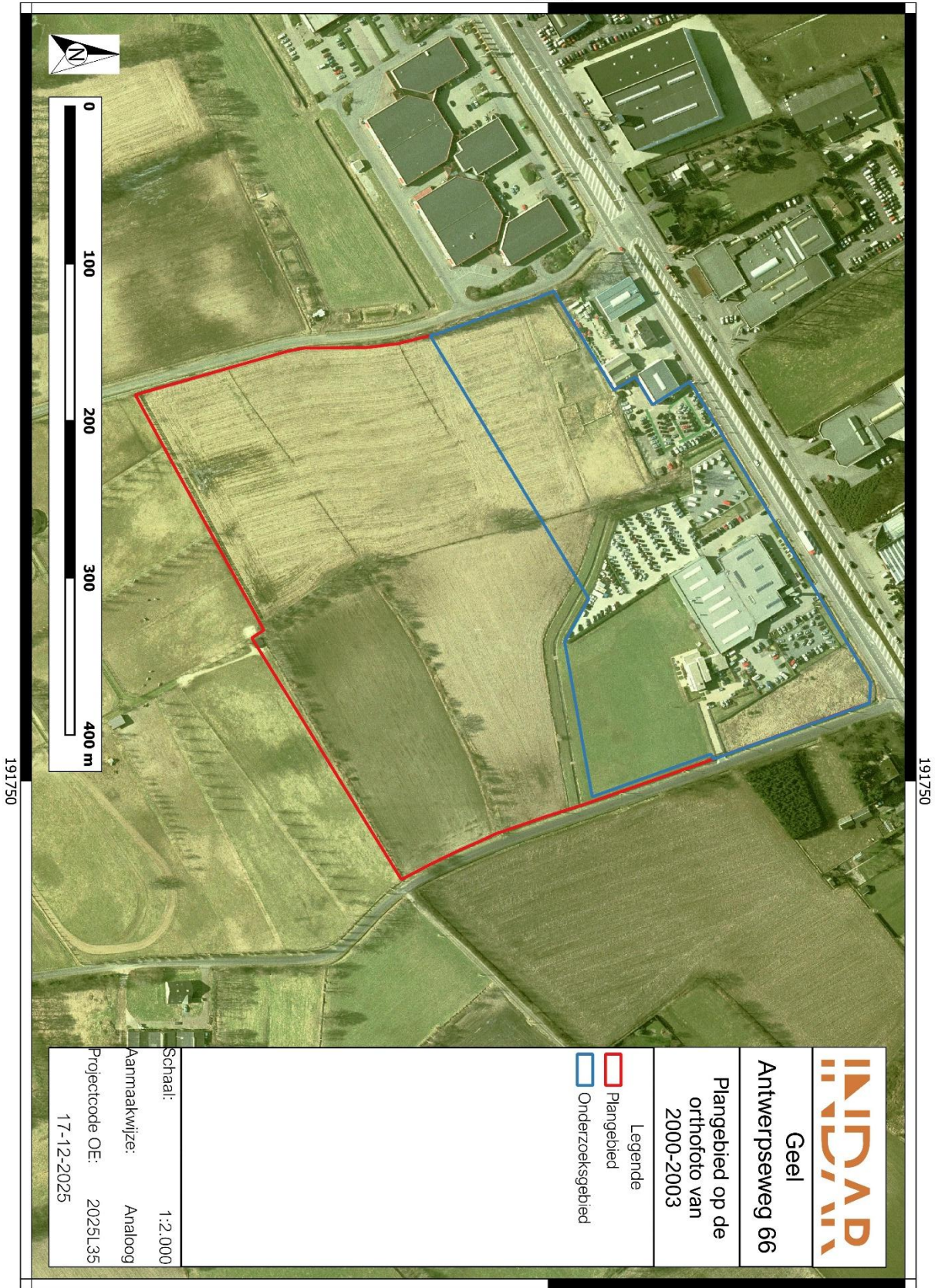
²⁸ Cartesius.

Figuur 24: Plangebied op de orthofoto van 1971²⁹

²⁹ GEOPUNT 2025.

204250

191750

191750

204250

Figuur 25: Orthofoto van 2000-2003³⁰

³⁰ GEOPUNT 2025.

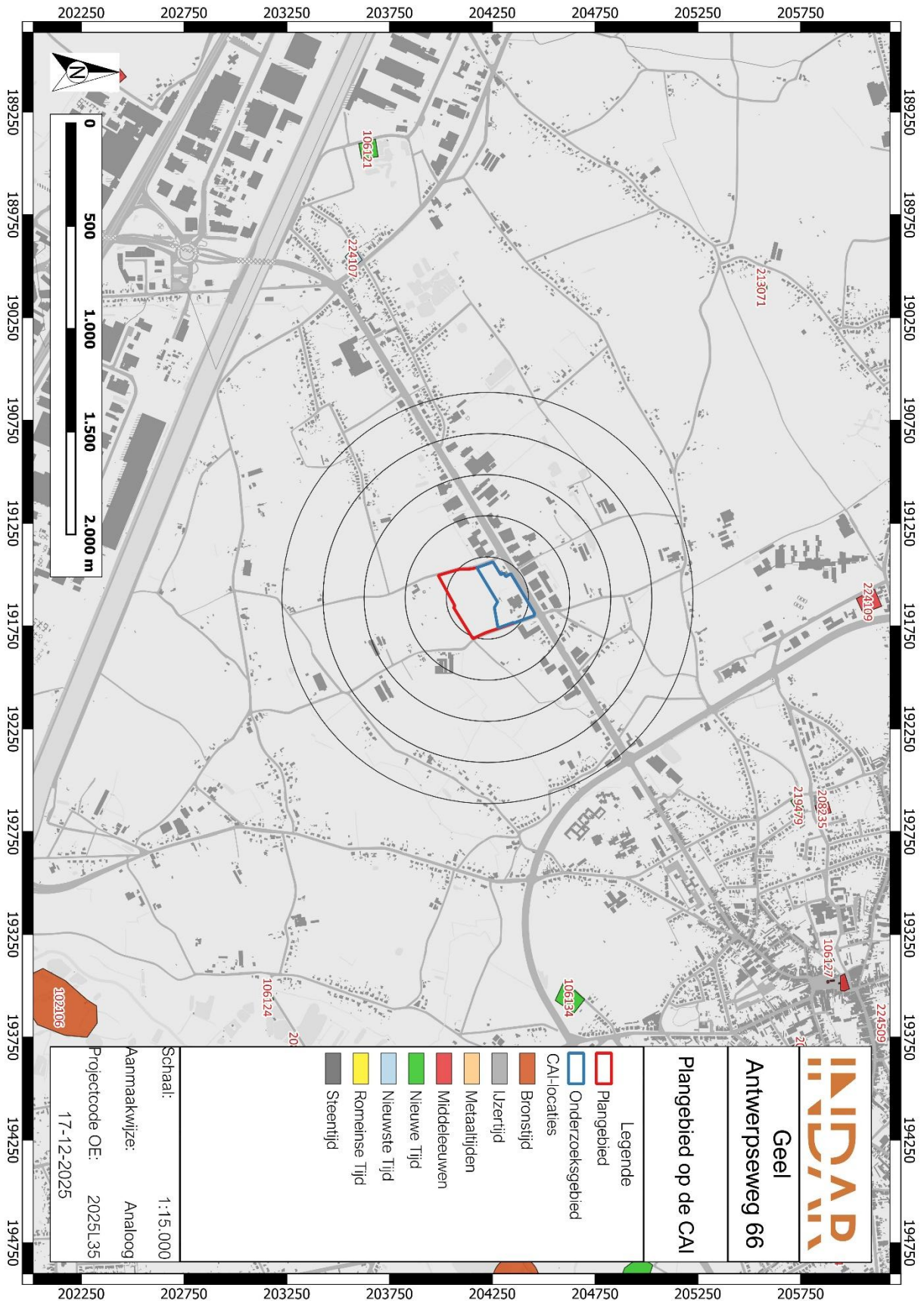
1.4.7. Archeologisch bronnen

CENTRAAL ARCHEOLOGISCHE INVENTARIS (CAI)

Binnen de contouren van het plangebied zijn er geen archeologische waarden gekend. Voor de ruime omgeving van het plangebied kunnen zowel de Centrale Archeologische Inventaris (CAI), als de archeologische gebeurtenissen, (vastgestelde) archeologische zones en goedgekeurde archeologienota's geraadpleegd worden. Allereerst volgt een oplistings van de gekende archeologische waarden zoals opgelijst in de archeologische databank van vindplaatsen in Vlaanderen (CAI).

Binnen een straal van 1000m zijn er geen meldingen van archeologische inventarissen. De dichtstbijzijnde waarde betreft een greppel uit de nieuwste tijd op 1,6 km en een hoeve uit de nieuwe tijd op 2,1 km. Beiden ten zuidwesten van het plangebied. Ten noordoosten is tevens een hoeve uit de nieuwe tijd aanwezig op 1,8 km van het plangebied. Overige waarden zijn verder dan 2 km van het plangebied vandaan.

Uit bovenstaande kan geconcludeerd worden dat er slechts weinig, goed onderzochte, archeologische sites aanwezig zijn in de omgeving van het plangebied. Dit is vermoedelijk niet te wijten aan het ontbreken van archeologische sites. Waarschijnlijk is dit te wijten aan het ontbreken van recente, grootschalige ontwikkelingen waarbij archeologisch onderzoek noodzakelijk is.

Figuur 26: Plangebied en omgeving op de CAI-kaart³¹

³¹ CAI 2025

ARCHEOLOGIENOTA'S EN NOTA'S

In de directe nabijheid van het plangebied werden enkele archeologienota's opgemaakt. Tevens werden er drie vervolgonderzoeken uitgevoerd en gerapporteerd in een nota. Hieronder worden nota's met ID 4089 en 21034 uitgebreider beschreven. De locaties van de uitgevoerde onderzoeken komen sterk overeen met deze van het plangebied waardoor deze onderzoeken relevante info kunnen herbergen over de archeologische verwachting binnen het plangebied.

Tabel 1: Archeologische vooronderzoeken zonder ingreep in de bodem in de onmiddellijke omgeving van het plangebied.

ID-NUMMER	TOPONIEM	OMSCHRIJVING	BRON
14665	Geel Doornboomstraat	Archeologienota uit april 2020	HEIRBAUT, HAGEN & DOCKX 2020. Bouw van een nieuwe paardenfokkerij met aanhorigheden aan de Doornboomstraat te Geel. Archeologienota.
16229	Geel Antwerpseweg 76- 76B-76C	Archeologienota uit oktober 2020	DEMEULEMEESTER 2020. Archeologienota. Geel Antwerpseweg 76-76b-76c (prov. Antwerpen)..
18730	Geel Antwerpseweg	Archeologienota uit mei 2021	VERMEERSCH & VERRIJCKT 2021. Archeologienota Geel- Antwerpseweg 25-31.
22905	Geel Steenovens 2a	Archeologienota uit juni 2022	Dirix 2022, Archeologienota Steenovens 2A te Geel.
24540	Geel Antwerpseweg	Archeologienota uit december 2022	DE SMAELE & HIETERS 2022. Geel Antwerpseweg 12.
3584	Geel Antwerpseweg 24	Archeologienota uit mei 2017	Pape 2017. Showroom Verellen, Geel. Een archeologienota.

Tabel 2: Archeologische vooronderzoeken met ingreep in de bodem in de onmiddellijke omgeving van het plangebied.

ID-NUMMER	TOPONIEM	OMSCHRIJVING	BRON
4089	Geel Antwerpseweg 24	Nota uit juli 2017	JENNES & MIEDEMA 2017. Geel Antwerpseweg 24. Een nota van het uitgesteld traject.
21034	Geel Antwerpseweg 76- 76B-76C	Nota uit december 2021	VAN RENSBERGEN 2021. Nota Proefsleuvenonderzoek. Geel- Antwerpseweg (prov. Antwerpen).

26324	Geel Antwerpseweg	Nota uit juni 2023	VAN EYCK & VERRIJCKT 2023. Nota landschappelijk bodemonderzoek, verkennend booronderzoek, waarderend booronderzoek en proefsleuvenonderzoek Geel, Antwerpseweg.
-------	-------------------	--------------------	---

Vooronderzoek Geel Antwerpseweg 24 (ID 3584 en 4089)³²

In 2017 is er een bureauonderzoek uitgevoerd voor de Antwerpseweg 24 in Geel, zo'n 330 meter ten oosten van het huidig plangebied. Hierbij werd een middelhoge verwachting opgesteld voor periodes van het neolithicum tot en met de Romeinse tijd. Voor de middeleeuwen en nieuwe tijd werd een lage verwachting opgesteld. Aan de hand van deze verwachting werd een proefsleuvenonderzoek geadviseerd. In datzelfde jaar werd tevens het proefsleuvenonderzoek uitgevoerd.

Tijdens het proefsleuvenonderzoek werd vastgesteld dat het archeologisch niveau sterk verstoord was door enerzijds landbouwactiviteiten en anderzijds recente afgravings- en ophogingswerken. Wel zijn er alsnog 12 sporen geregistreerd. Deze zijn onder te verdelen in greppels, paalkuilen, karrensporen, recente ingraveningen en natuurlijke verkleuringen. De greppels konden aan de hand van de Atlas der Buurwegen en GRB-kaart gedateerd worden in de eerste helft van de 19^e eeuw. De paalkuilen hebben een gelijkaardige vulling als de greppels en doorsneden de greppels ook, waardoor deze waarschijnlijk van dezelfde periode dateren. De karrensporen zijn mogelijk van een oude weg, welke te zien is op de Ferrariskaart (1777). Aan de hand van deze resultaten werd besloten het terrein vrij te geven voor verder archeologisch onderzoek, gezien de geringe aangetroffen sporen en de vele verstoringen.

Naast dat het plangebied van de Antwerpseweg 24 dicht bij het huidige plangebied ligt, is de gekende geschiedenis van het plangebied erg vergelijkend. Op de historische kaarten zijn beide plangebieden enkel gebruikt als landbouwgebied, waardoor de bodem mogelijk overeenkomt. Daarnaast is er bij beide plangebieden een autogarage/showroom gebouwd, wat mogelijk geeft tot overeenkomende verstoringen in de bodem. Het is echter niet bekend of het huidige plangebied opgehoogd is geweest in het verleden.

Vooronderzoek Geel – Antwerpseweg 76- 76B-76C (prov. Antwerpen) (ID 16229 en 21034)³³

Aan de hand van het bureauonderzoek kon de aan- of afwezigheid van een archeologische site niet onderbouwd worden. Hierom werd een verder archeologisch vooronderzoek geadviseerd in de vorm van landschappelijk bodemonderzoek en proefsleuven. Tijdens het landschappelijk bodemonderzoek werd een AC-bodemhorizont aangetroffen, waardoor steentijdsites werden uitgesloten en overgegaan werd op een proefsleuvenonderzoek.

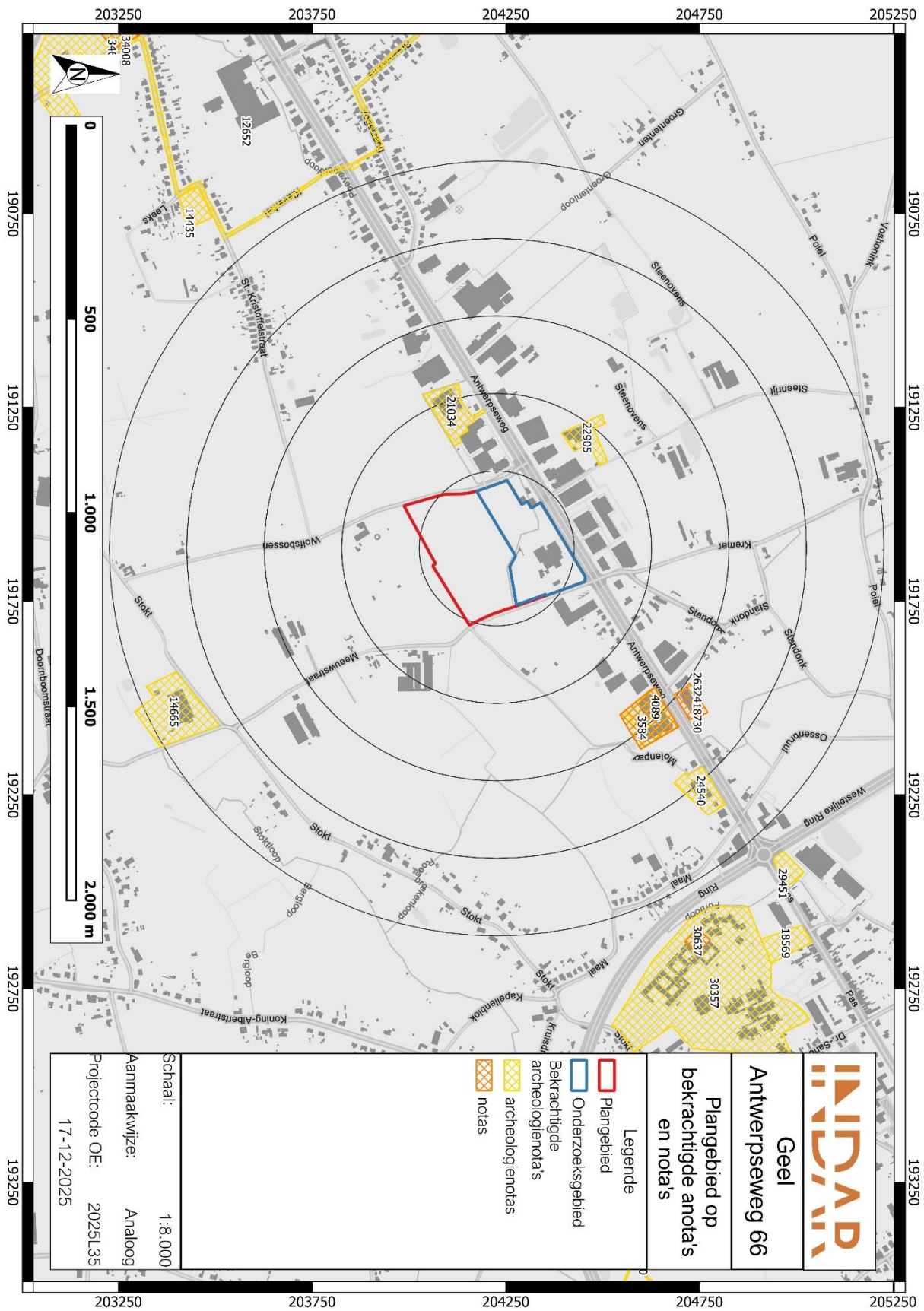
Tijdens het proefsleuvenonderzoek werden voornamelijk antropogene verstoringen uit de 20^e en 21^e eeuw aangetroffen over het gehele terrein. De verstoringen zijn mogelijk het gevolg van het gebouw dat sinds de jaren 90 op het terrein stond. Er werden verder 2 sporen geregistreerd. Na onderzoek van deze sporen bleek het te gaan om een natuurlijk spoor en een recente verstoring.

³² JENNES & MIEDEMA 2017.

³³ VAN RENSBERGEN 2021.

Ook hierbij geldt dat het plangebied aan de Antwerpseweg 76-76B-76C overeenkomt met het huidig plangebied, gezien het historisch kaartmateriaal aantoont dat het terrein lang in gebruik is geweest als landbouwgrond. Tevens staat er op beide terrein een gebouw dat de bodem mogelijk heeft verstoord.

Beide vooronderzoeken geven een gelijkaardig beeld als het huidig plangebied, waarbij vanuit gegaan kan worden dat er in de nieuwe tijd geen hoge archeologische verwachting opgesteld kan worden. Hoewel uit de oudere periodes tevens geen archeologisch relevante sporen zijn aangetroffen in de vooronderzoeken, kan dat geen garanties geven voor het huidig plangebied.

Figuur 27: Plangebied met bekrachtigde archeologienota's en nota's in de omgeving.

1.5. Besluit

1.5.1. Beantwoording onderzoeksvragen

- *Wat zijn de gekende archeologische en historische gegevens en welke aanwijzingen bevatten de bestaande bronnen over het archeologische potentieel van het terrein?*

Het plangebied kent geen archeologische en historische gegevens. De ruime omgeving van het plangebied kent eveneens geen archeologische vondstlocaties. Het ontbreken van goed onderzochte archeologische sites wil echter niet zeggen dat er geen archeologische sites aanwezig zijn. Doordat het terrein op een hoger gelegen zone ligt binnen het landschap van Vlaanderen, is het mogelijk dat het wel een aantrekkelijke woonplaats is geweest in het verleden.

- *Zijn er gegevens gekend dat de bodem verstoord is?*

Op historische kaarten is het plangebied in gebruik geweest als landbouwgebied. Mogelijk dat het ploegen relevante archeologische sporen verstoord hebben, dit zal echter moeten uitwijzen met extra vooronderzoek in de vorm van proefsleuvenonderzoek. Daarnaast is sinds de 21^e eeuw een gebouw van de Ford garage aanwezig. Hierbij is een kleine kelder aanwezig dat de bodem verstoord kan hebben. Tevens kunnen de fundering van het gebouw de bodem verstoord hebben. Ook dit is echter niet met zekerheid te zeggen en zal uitgezocht moeten worden in verder vooronderzoek.

- *Wat is de impact van de geplande werken?*

De opdrachtgever plant op het terrein een nieuwe Ford garage en showroom. Daarnaast wordt de Poeyelveldloop gedeeltelijk verlegd. Het terrein zal eerst 20 á 100 cm opgehoogd worden om een egaal terrein te creëren. Het nieuwe gebouw zal de bodem verstoren tot een diepte van ca. 140 onder het nieuwe maaiveld. De nieuwe kelder en werkput zullen een diepte van 470 cm en 280 cm onder het nieuwe maaiveld verstoren. De verharding zal een diepte van ca. 50 cm onder het maaiveld verstoren. Daarnaast zullen er twee infiltratiebekken worden gegraven waarbij een diepte van 120 cm verstoord zal worden. Het verleggen van de waterloop zal een diepte van ca. 200 cm verstoren in de bodem. Deze werkzaamheden zullen het gehele noordelijke deel van het plangebied verstoren. Bij een oppervlakte van 62.040,94 m² zullen geen bodemingrepen plaatsvinden. Dit is het zuidelijke deel dat in functie van landbouwgrond zal blijven.

- *Is er via archeologisch onderzoek of waarnemingen op aanpalende of nabijgelegen percelen reeds info beschikbaar over de dikte en de opbouw van het aanwezige bodemarchief?*

In de buurt zijn verschillende vooronderzoek uitgevoerd, waarbij bij overal een AC-bodemprofiel is aangetroffen. Bij het onderzoek aan de Antwerpseweg 76 waren duidelijke verrommelde A-horizonten zichtbaar, waarbij recente verstoringen aanwezig waren. Bij de Antwerpseweg 24 waren een dikke A-horizont of meerdere A-horizonten aanwezig, waarbij gesteld kan worden dat het terrein in gebruik is geweest voor de landbouw. De C-horizont zat bij beide terrein op diepte tussen de 36-78 cm onder het maaiveld.

- *Is er een archeologische site aanwezig? Zo ja, wat zijn de karakteristieken en de bewaringstoestand ervan? Wat is de relatie met het landschap? Welke waarde heeft de site?*

Er zijn geen afdoende aanwijzingen dat er binnen de contouren van het plangebied een archeologische site aan- of afwezig is. Om uitsluitel te geven is verder archeologisch onderzoek noodzakelijk.

- *Wat is de te volgen strategie tijdens een eventueel verder onderzoek?*

Hoewel een groot deel van het onderzoeksgebied waarschijnlijk bestaat uit plaggenbodems, is er tevens een kans op het aantreffen van een bewaarde B-horizont. Om na te gaan in hoeverre de bodem een bewaarde B-horizont bevat en daarnaast ook in hoeverre de bodem mogelijk al verstoord gaat zijn, is een landschappelijk bodemonderzoek noodzakelijk. Daaruit zal blijken welke mogelijke vervolgonderzoeken er uitgevoerd moet worden.

1.5.2. Archeologische verwachting

Het plangebied ligt in de huidige gemeente Geel. Vanaf de 11de- en 12de eeuw tot 1795 behoorde Geel tot de Heerlijkheid of het Land van Geel. In 1794 veroverden de Franse revolutielegers de zuidelijke Nederlanden. Op 1 oktober 1795 werden de gewesten bij decreet een deel van de Franse Republiek. Er brak nu een tijd van grote veranderingen aan. Gedaan was het met heerlijkheden, allerlei privileges, ouderwetse rechtspraak, inmenging van de kerk enzovoorts. Vrijheid, gelijkheid en broederlijkheid, dat waren de thema's die voortaan het leven zouden moeten beheersen. Tijdens de Belgische revolutie was Geel een van de Kempische verzetshaarden. Dat resulteerde in hun onafhankelijkheid. Op sociaaleconomisch vlak waren landbouw en veeteelt van oudsher tot in de 20^e eeuw van groot belang. Vanaf de 14^e tot 16^e eeuw was er tevens regionaal commerciële en semi-industriële bedrijvigheid met een bloeiende laken- en linnen industrie en vier vrije jaarmarkten.

De omgeving rond het projectgebied bevindt zich volgens het Digitaal Hoogtemodel van Vlaanderen (DHM) tussen 17 en 24 m + TAW. Het plangebied bevindt zich op het begin van een dekzandrug, waarbij ten westen van het plangebied het landschap op een hoogte van ca. 10 m + TAW ligt en in het oosten ligt het gebied rond de 44 m + TAW. Zowel binnen als rondom het plangebied zijn verschillende waterlopen aanwezig. Gezien de namen van al deze waterlopen eindigen op loop, is het hoogst waarschijnlijk dat deze waterlopen zijn aangelegd door de mensen in het verleden. Het plangebied zelf ligt tussen de 21 en 23 m + TAW. Hierbij ligt het deel van de huidige Ford garage wat hoger dan de rest van het plangebied. Op de Bodemkaart van Vlaanderen staat het plangebied gekarteerd als Sdm, Sdcx, Sdg en Scm (b). Sdm-bodem staat voor een matig natte lemig zandbodem met dikke antropogene humus A horizont. De serie Sdc bodems bevatten matig natte lemige zandgronden met verbrokkelde textuur B horizont. Sdg bodems bevatten matig natte lemig zandgronden met duidelijk humus en/of ijzer B horizont. De serie Scm bodems staan voor matig droge lemig zandgronden met diep antropogeen humus A horizont. De kans op het aantreffen op het aantreffen van steentijdsites is klein, maar kan niet uitgesloten worden.

Het plangebied kent geen archeologische en historische gegevens. De ruime omgeving van het plangebied kent eveneens geen archeologische vondstlocaties. Het ontbreken van goed

onderzochte archeologische sites wil echter niet zeggen dat er geen archeologische sites aanwezig zijn. Doordat het terrein op een hoger gelegen zone ligt binnen het landschap van Vlaanderen, is het mogelijk dat het wel een aantrekkelijke woonplaats is geweest in het verleden. De historische kaarten laten door de eeuwen heen zien dat het plangebied gefungeerd heeft als landbouwgrond. Pas in de 21^e eeuw werd het noordelijke deel bebouwd met de huidige Ford garage en showroom. Een kans op het aantreffen van sites uit de nieuwe tijd is dan ook nihil.

De opdrachtgever plant op het terrein een nieuwe Ford garage en showroom. Daarnaast wordt de Poeyelveldloop gedeeltelijk verlegd. Het terrein zal eerst 20 á 100 cm opgehoogd worden om een egaal terrein te creëren. Het nieuwe gebouw zal de bodem verstoren tot een diepte van ca. 140 cm onder het nieuwe maaiveld. De nieuwe kelder en werkput zullen een diepte van 470 cm en 280 cm onder het nieuwe maaiveld verstoren. De verharding zal een diepte van ca. 50 cm onder het maaiveld verstoren. Daarnaast zullen er twee infiltratiebekken worden gegraven waarbij een diepte van 120 cm verstoord zal worden. Het verleggen van de waterloop zal een diepte van ca. 200 cm verstoren in de bodem. Deze werkzaamheden zullen het gehele noordelijke deel van het plangebied verstoren. Bij een oppervlakte van 62.040,94 m² zullen geen bodemingrepen plaatsvinden. Dit is het zuidelijke deel dat in functie van landbouwgrond zal blijven.

Op basis van bovenstaande gegevens is er een archeologische verwachting toe te schrijven voor sites vanaf het neolithicum tot aan de middeleeuwen. De verwachting voor sites uit de steentijd is eerder matig tot laag. Er is een lage verwachting voor eventuele archeologische sites uit de recentere perioden.

1.5.3. Potentieel op kennisvermeerdering

Op basis van bovenstaande archeologische verwachting kan een potentieel op kennisvermeerdering geformuleerd worden.

Gelet op het ontbreken van goed onderzochte, grootschalige archeologische onderzoeken in de omgeving van het plangebied, is er een hoog potentieel op kennisvermeerdering aanwezig.

1.5.4. Afweging noodzaak verder vooronderzoek

Na een uitgebreide bureaustudie waarbinnen historische, cartografische, geologische, geografische en bodemkundige bronnen werden onderzocht en teruggekoppeld aan het hedendaagse terreingebruik en de bouwplannen van de opdrachtgever, kan geconcludeerd worden dat tot op heden onvoldoende informatie gegenereerd is om de mogelijke impact van de geplande werken op een eventueel archeologisch vondsten- en sporenbestand aan te tonen.

Uit bovenstaande onderzoek kan niet met zekerheid gesteld worden dat er een, goed bewaarde, archeologische site aan- of afwezig is en dat deze archeologische site bedreigd wordt door de geplande werkzaamheden. Gelet op de gekende gegevens uit de omgeving van het plangebied is de kans aanwezig dat er een archeologische site vanaf de steentijd tot en met de middeleeuwen aanwezig is. De aanwezigheid en bewaringstoestand van eventuele archeologische sites, alsook de potentiële bedreiging, kan enkel bevestigd worden door de uitvoering van een landschappelijk booronderzoek en eventuele vervolgonderzoeken. Hierbij moeten volgende vragen beantwoord worden:

Bodem

- Welke bodemhorizonten worden in de boringen of profielen aangetroffen en wat is de genese ervan? Welke zijn de bodemprocessen die hiermee geassocieerd worden?
- Wat is de relatie tussen deze bodemhorizonten en het omliggende landschap?
- Vertegenwoordigen deze horizonten relevante archeologische niveaus?
- Indien deze horizonten relevante archeologische niveaus omvatten:
 - o Wat is de aard van dit niveau?
 - o Heeft dit niveau een duidelijke begrenzing?
 - o Kan dit niveau gedateerd worden?
 - o Zijn er aanwijzingen dat dit niveau geassocieerd kan worden met een archeologische site?
 - o Wat is de bewaringstoestand van dit niveau?
 - o Wat is de impact van de geplande graafwerken op dit niveau?

Sites uit de steentijden en vuursteenconcentraties

- Zijn er steentijdartefacten aanwezig?
- Is er een clustering in de steentijdartefacten aan te wijzen?
- Wat zijn de grenzen van de ruimtelijke spreiding(en) van de steentijdartefacten?
- Wat is de datering van de artefacten?

Sporenbestand

- Zijn er sporen aanwezig? Wat is de aard en de datering van de sporen?
- Hoe is de bewaringstoestand van de sporen?
- Maken de sporen deel uit van één of meerdere structuren?
- Behoren de sporen tot één of meerdere periodes?
- Wat is de relatie tussen de bodem, de archeologische sporen en de landschappelijke context?
- Kunnen archeologische vindplaatsen in tijd, ruimte en functie afgebakend worden (incl. de argumentatie)? Is er een relatie met omliggende vindplaatsen?
- Wat is de vastgestelde en verwachte bewaringstoestand van elke archeologische vindplaats?
- Wat is de waarde van elke vastgestelde archeologische vindplaats?

Impact geplande bodemingrepen

- Wat is de potentiële impact van de geplande ruimtelijke ontwikkeling op de waardevolle archeologische vindplaatsen?
- Voor waardevolle archeologische vindplaatsen die bedreigd worden door de geplande ruimtelijke ontwikkeling: hoe kan deze bedreiging weggenomen of verminderd worden (maatregelen behoud in situ)?

Motivatie en bepalingen mogelijk verder archeologisch onderzoek

- Voor waardevolle archeologische vindplaatsen die bedreigd worden door de geplande ruimtelijke ontwikkeling en die niet in situ bewaard kunnen blijven:
 - o Wat is de ruimtelijke afbakening (in drie dimensies) van de zones voor vervolgonderzoek?
 - o Welke aspecten verdienen bijzondere aandacht, zowel vanuit methodologie als aanpak voor het vervolgonderzoek?
- Welke vraagstellingen zijn voor vervolgonderzoek relevant?
- Zijn er voor de beantwoording van deze vraagstellingen natuurwetenschappelijke onderzoeken nodig? Zo ja, welke type staalnames zijn hiervoor noodzakelijk en in welke hoeveelheid?
- Wat is de financiële impact van eventueel vervolgonderzoek?

Volgens bovenstaande kan gesteld worden dat er niet voldoende informatie aanwezig is over de eventuele aan- of afwezigheid van archeologische sites. Er is wel voldoende informatie aanwezig om te beoordelen dat eventuele archeologische sites voldoende kenniswinst opleveren.

Gelet op de toekomstige bouwwerkzaamheden, is verder archeologisch onderzoek noodzakelijk.

1.5.5. Samenvatting

De aanleiding van het bureauonderzoek vormt de vraag tot een omgevingsvergunning voor de bouw van een nieuwe Ford garage en showroom te Antwerpseweg 66 in Geel.

Op het plangebied staat op dit moment een garage en showroom dat gesloopt zal worden. Vervolgens wordt de bodem 20 á 100 cm verhoogd tot een 22.8 + TAW. Hierop wordt een nieuwe garage met showroom gebouwd, met een oppervlakte van 14.568,44m². Fundering zullen tot een diepte van ca. 140 cm onder het nieuwe maaiveld komen. De ondergrondse parking zal een diepte van 470m onder het maaiveld verstoren en de ondergrondse werkputten een diepte van 280 cm onder het nieuwe maaiveld. Verder dient er rekening gehouden worden met verstoringen in de bodem van de nieuwe verharding, infiltratiebekken, nutsleidingen en het verleggen van de Poeyelveldloop. Bij een oppervlakte van 62.040,94 m² in het zuidelijke deel van het plangebied zullen geen bodemingrepen plaatsvinden.

Het plangebied bevindt zich op het begin van een dekzandrug, waarbij ten westen van het plangebied het landschap op een hoogte van ca. 10 m + TAW ligt en in het oosten ligt het gebied rond de 44 m + TAW. Het plangebied zelf ligt tussen de 21 en 23 m + TAW. Hierbij ligt het deel van de huidige Ford garage wat hoger dan de rest van het plangebied. Op de Bodemkaart van

Vlaanderen staat het plangebied gekarteerd als Sdm, Sdcx, Sdg en Scm (b). Dit betreffen zowel plaggenbodems als bodems met een verbrokkelde of bewaarde B-horizont. De kans op het aantreffen op het aantreffen van steentijdsites is klein, maar kan niet uitgesloten worden.

Het plangebied kent geen archeologische en historische gegevens. De ruime omgeving van het plangebied kent eveneens geen archeologische vondstlocaties. Het ontbreken van goed onderzochte archeologische sites wil echter niet zeggen dat er geen archeologische sites aanwezig zijn.

Op basis van bovenstaande gegevens is er een archeologische verwachting toe te schrijven voor sites vanaf het neolithicum tot aan de middeleeuwen. De verwachting voor sites uit de steentijd is eerder matig tot laag. Er is een lage verwachting voor eventuele archeologische sites uit de recentere perioden. Om na te gaan of er effectief goed bewaarde archeologische sites aanwezig zijn, is verder archeologisch onderzoek noodzakelijk, in eerste instantie in de vorm van landschappelijke boringen.

2. LIJST MET FIGUREN

Figuur 1: Plangebied op topografische kaart	4
Figuur 2: Plangebied op kadasterkaart (GRB)	5
Figuur 3: Inplanting van de huidige toestand van het plangebied.....	9
Figuur 4: Plangebied op de meest recente orthofoto.	10
Figuur 5: Plangebied met weergave van toekomstige inplanting op orthofoto	12
Figuur 6: Snede geplande werken.....	13
Figuur 7: Geplande kelderplan	13
Figuur 8: Synthesepan van de geplande werken op orthofoto	14
Figuur 9: Plangebied op het Digitaal Hoogtemodel van Vlaanderen (DHM II)	16
Figuur 10: Plangebied op het DHM II	17
Figuur 11: Illustratie gradiëntzone	18
Figuur 12: Plangebied op de Tertiairgeologische kaart.....	21
Figuur 13: Plangebied op de Quartairgeologische kaart 1:200.000	22
Figuur 14: Kenmerken van de Quartairgeologische kaart 1:200 000 betreffende het plangebied	23
Figuur 15: Kenmerken van de Quartairgeologische kaart 1:50 000 betreffende het plangebied	23
Figuur 16: Plangebied op de Quartairgeologische kaart 1:50.000	24
Figuur 17: Plangebied op de bodemkaart van Vlaanderen	25
Figuur 18: Vorming van een plaggendek in archeologisch perspectief.	26
Figuur 19: Plangebied op de Ferrariskaart	29
Figuur 20: Plangebied op de Vandermaelenkaart.....	30
Figuur 21: Plangebied op de Atlas der Buurtwegen.....	31
Figuur 22: Plangebied op de topografische kaart van 1904.....	32
Figuur 23: Plangebied op de topografische kaart van 1969.....	32
Figuur 24: Plangebied op de orthofoto van 1971.....	33
Figuur 25: Orthofoto van 2000-2003	34
Figuur 26: Plangebied en omgeving op de CAI-kaart	36
Figuur 27: Plangebied met bekrachtigde archeologienota's en nota's in de omgeving.....	40

3. LIJST MET TABELLEN

Tabel 1: Archeologische vooronderzoeken zonder ingreep in de bodem in de onmiddellijke omgeving van het plangebied.....	37
Tabel 2: Archeologische vooronderzoeken met ingreep in de bodem in de onmiddellijke omgeving van het plangebied.....	37

4. BIBLIOGRAFIE

AGENTSCHAP ONROEREND ERFGOED, 2019. *Code van goede praktijk voor de uitvoering van en rapportering over archeologisch vooronderzoek en archeologische opgravingen en het gebruik van metaaldetectoren (versie 4.0)*, Brussel.

AGENTSCHAP ONROEREND ERFGOED, 2024. *Geoportaal*. Available at: <https://geo.onroerenderfgoed.be>.

AGIV, 2025a. AGENTSCHAP GEOGRAFIE INFORMATIE VLAANDEREN: *Topografische Kaart NGI 1:10000 raster, klassieke reeks*. Available at: <http://www.geopunt.be>.

AGIV, 2025b. AGENTSCHAP GEOGRAFIE INFORMATIE VLAANDEREN: *Digitaal Hoogte*

AGIV, 2025d. AGENTSCHAP GEOGRAFISCHE INFORMATIE VLAANDEREN: *Grootschalig Referentiebestand (GRB)*.

AGIV, 2025e. AGENTSCHAP GEOGRAFISCHE INFORMATIE VLAANDEREN: *Orthofotomozaïek, middenschalig, winteropnamen, kleur, meest recent, Vlaanderen*. Available at: <http://www.geopunt.be>.

BEYAERT, M. et al., 2006. *België in kaart. De evolutie van het landschap in drie eeuwen cartografie*, Brussel: Uitgeverij Lannoo.

CAI, 2025. *Centraal Archeologisch Inventaris*. Available at: <http://cai.onroerenderfgoed.be/>.

CARTESIUS, 2025. *Cartesius*. Available at: www.cartesius.be.

DE MOOR, G. & MOSTAERT, F., 1993. *Geomorfologische kaart van België 1:50000*.

DOV VLAANDEREN, 2025a. *Databank Ondergrond Vlaanderen, Bodemkaart*. Available at: <https://www.dov.vlaanderen.be/portaal/?module=public-bodemverkenner#ModulePage>.

DOV VLAANDEREN, 2025b. *Databank Ondergrond Vlaanderen, Neogeen/paleogeen (Tertiair)*. Available at: <https://www.dov.vlaanderen.be/portaal/?module=public-bodemverkenner#ModulePage>.

DOV VLAANDEREN, 2025c. *Databank Ondergrond Vlaanderen, Quartair*. Available at: <https://www.dov.vlaanderen.be/portaal/?module=public-bodemverkenner#ModulePage>.

GEOPUNT, 2025a. *GEOPUNT VLAANDEREN*.

GEOPUNT, 2025b. *GEOPUNT VLAANDEREN: Atlas der Buurtwegen Vlaanderen (ca1840)*. Available at: <http://www.geopunt.be>.

GEOPUNT, 2025c. (Agentschap Onroerend Erfgoed 2019) *VLAANDEREN: Ferrariskaart (1777)*. Available at: <http://www.geopunt.be>.

GEOPUNT, 2025d. *GEOPUNT VLAANDEREN: Kaart Vandermaelen (1846-1854)*. Available at: <http://www.geopunt.be> [Accessed August 2, 2016].

GEOPUNT, 2025f. *Toelichting: Atlas Der Buurtwegen (1843-1845)*. Available at: <http://www.geopunt.be/catalogus/datasetfolder/8264f16f-45d2-4eae-bc77-f003c7830b20>.

GEOPUNT, 2025g. *Toelichting: Vandermaelen (1846-1854)*. Available at: <http://www.geopunt.be/catalogus/datasetfolder/93795cd6-66d3-4310-83b2-5443adfee403>.

GULLENTOPS F., PAULISSEN E. EN VANDENBERGHE N. (1996) *Toelichtingen bij de Geologische kaart van België – Vlaams Gewest*.

IOE, 2025. *Inventaris Onroerend Erfgoed*. Available at: <https://inventaris.onroerenderfgoed.be>.

JENNES, N. & MIEDEMA, F.R.P.M 2017. *Geel, Antwerpseweg 24. Een nota van het uitgesteld traject (vooronderzoek met ingreep in de bodem: proefsleuven)*. Brugge

KONINKLIJKE BIBLIOTHEEK VAN BELGIË, 2016. *Toelichting: Ferraris (kabinetskaart van de Oostenrijkse Nederlanden)*. Available at: http://belgica.kbr.be/nl/coll/cp/cpFerraris_nl.html.

VAN RENSBERGEN, J. 2021. *Nota. Verslag van Resultaten. Proefsleuvenonderzoek. Geel-Antwerpseweg (prov. Antwerpen)*. Ingelmunster.

Voorblad:

CARTESIUS, 2025. *Cartesius, Kaartlaag 1939* Available at: http://www.cartesius.be/arcgis/home/webmap/viewer.html?url=https://wmts.ngi.be/arcgis/rest/services/seamless_carto__default__3857__800/MapServer&lang=nl, bezocht op 31-10-2024.

5. BIJLAGEN

- Bouwplannen van de opdrachtgever.